

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.7.2013
COM(2013) 550 final

2013/0265 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
privind comisioanele interbancare pentru operațiunile de plată pe bază de card

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SWD(2013) 288 final}
{SWD(2013) 289 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Motivele și obiectivele propunerii

Obiectivul prezentei propuneri este de a contribui la dezvoltarea unei piețe europene a plăților, care va permite consumatorilor, comercianților cu amănuntul și altor întreprinderi să valorifice pe deplin beneficiile oferite de piața internă a UE, inclusiv comerțul electronic, în conformitate cu Strategia Europa 2020 și cu agenda digitală.

În acest sens și pentru a promova serviciile la nivelul UE, eficiența și inovarea în domeniul instrumentelor de plată cu cardul, precum și operațiunile de plată pe bază de card într-un mediu offline, online sau mobil, este nevoie de claritate juridică și de condiții de concurență echitabile. În plus, ar trebui interzise regulile comerciale și alte condiții dacă acestea nu le permit consumatorilor și comercianților cu amănuntul să aibă acces la informații exacte privind comisioanele plătite pentru operațiunile de plată și, prin urmare, împiedică crearea unei piețe interne eficiente.

Contextul general

Cadrul legislativ și de reglementare pentru plățile de mică valoare în UE a fost dezvoltat în ultimii 12 ani, odată cu introducerea monedei euro care a acționat ca un factor de accelerare. Regulamentul (CE) nr. 2560/2001 privind comisioanele echivalente pentru plățile naționale și pentru plățile transfrontaliere în euro a determinat alte inițiative pentru crearea unei piețe interne a plăților.

Cadrul legislativ și de reglementare este completat prin mai multe investigații și decizii în materie de concurență realizate de Comisie în ultimii ani în temeiul legislației UE în domeniul plăților de mică valoare.

Plățile electronice sigure, eficiente, competitive și inovatoare reprezintă un element de importanță crucială pentru piața internă a produselor și a serviciilor, având un impact din ce în ce mai mare în contextul mondial actual de trecere de la comerțul fizic la cel electronic. În acest context, realizarea unei piețe interne pe deplin funcționale în domeniul cardurilor de plată a fost împiedicată de aplicarea pe scară largă a anumitor reguli și practici comerciale restrictive. Aceste reguli și practici au drept rezultat, de asemenea, o lipsă de informare a consumatorilor și a comercianților cu amănuntul cu privire la costurile și la stabilirea prețurilor aferente operațiunilor, ceea ce generează rezultate ale pieței sub nivelul optim, printre care se numără și prețurile ineficiente.

Una dintre principalele practici care împiedică realizarea unei piețe integrate este utilizarea pe scară largă a sistemelor cvadripartite, care reprezintă cel mai frecvent tip de sisteme de carduri în care se aplică așa-numitele comisioane interbancare multilaterale (CIM). Acestea sunt comisioane interbancare stabilite la nivel colectiv, de obicei, între prestatorii de servicii de plată acceptanți și prestatorii de servicii de plată emitenți care aparțin unui anumit sistem. Aceste comisioane interbancare plătite de prestatorii de servicii de plată acceptanți fac parte din comisioanele pe care aceștia le impun comercianților (comisioane de servicii percepute comercianților), care, la rândul lor, le transferă către consumatori. Prin urmare, comisioanele interbancare ridicate plătite de către comercianți determină creșterea prețurilor finale ale bunurilor și serviciilor plătite de toți consumatorii. În practică, scopul concurenței dintre sistemele de carduri pare să fie, în special, acela de a convinge, în măsura posibilităților, cât mai mulți prestatori de servicii de plată emitenți să emită carduri, ceea ce duce, de obicei, la creșterea comisioanelor, mai degrabă decât la reducerea acestora, situație care contrastează

cu efectul obișnuit de disciplină a prețurilor pe care îl produce concurența într-o economie de piață.

În prezent, în UE nu este în vigoare nicio legislație care să reglementeze comisioanele interbancare, cu excepția Danemarcei, în mod indirect, care reglementează comisioanele de servicii percepute comercianților pentru operațiunile efectuate în prezența ambelor părți. Cu toate acestea, numeroase autorități naționale de concurență, printre care se numără cele din Regatul Unit, Germania și Italia, au inițiat proceduri care sunt în curs de desfășurare pentru aplicarea dreptului concurenței în această privință. De asemenea, o serie de state membre, inclusiv Polonia, Ungaria, Regatul Unit și Italia, sunt pe cale să adopte acte legislative.

Efectele asupra consumatorilor

Creșterile prețurilor provocate de comisioanele interbancare sunt prejudiciabile pentru consumatori, care nu sunt în general conștienți de comisioanele plătite de comercianți pentru instrumentul de plată pe care îl utilizează. În același timp, o serie de practici de stimulare aplicate de către prestatorii de servicii de plată emitenți [cum ar fi vouchere de călătorie, bonusuri, rabaturi, refuzuri la plată (*charge backs*), asigurări gratuite etc.] îi orientează pe consumatori către utilizarea anumitor instrumente de plată, ceea ce generează comisioane importante pentru prestatorii de servicii de plată emitenți. Regulile aplicate de sistemele de plăți cu cardul și practicile puse în aplicare de prestatorii de servicii de plată tind să mențină situația în care comercianții și consumatorii nu sunt conștienți de diferențele între comisioane și să reducă transparența pieței, de exemplu prin combinarea comisioanelor sau prin interzicerea posibilității comercianților de a alege o marcă de card mai ieftină pentru cardurile co-branded sau de a-i orienta pe consumatori către utilizarea unor astfel de carduri mai ieftine. Chiar și atunci când comercianții sunt conștienți de diferențele de costuri, regulile aplicate de sistemele de plăți îi împiedică adesea (pe aceștia) să acționeze în vederea reducerii comisioanelor. Așa-numitele „reguli de acceptare a tuturor cardurilor” sunt deosebit de importante, deoarece acestea îi obligă pe comercianți să accepte toate produsele emise sub aceeași marcă, chiar dacă comisioanele percepute comercianților pentru aceste carduri pot varia cu un factor de multiplicare de 3-4 în cadrul aceleiași categorii (de exemplu, carduri de credit sau de debit) sau cu un factor de multiplicare ce poate ajunge până la 25 pentru categorii de carduri diferite, cum ar fi cardurile de credit premium și cardurile de debit cu costuri reduse. Rezultatul acestor comisioane stabilite la nivel colectiv și al măsurilor care reduc transparența constă în faptul că băncile nu sunt puse în concurență în ceea ce privește această componentă a comisioanelor lor, ceea ce generează creșterea prețurilor de vânzare cu amănuntul pentru consumatori, inclusiv pentru consumatorii care nu plătesc cu cardul sau care plătesc prin carduri cu comisioane reduse. De fapt, această categorie de consumatori subvenționează utilizarea, de obicei de către alți consumatori mai bogați, a unor mijloace de plată mai scumpe prin intermediul prețurilor de vânzare cu amănuntul mai ridicate. Pe lângă limitarea opțiunilor în ceea ce privește prestatorii de servicii de plată, reducerea inovării și creșterea prețurilor pentru serviciile de plată, comisioanele interbancare pun sub semnul întrebării politica aplicată de Comisie în vederea promovării și a facilitării utilizării plăților electronice în beneficiul consumatorilor¹. În cele din urmă, lipsa de opțiuni în ceea ce privește alegerea prestatorilor de servicii de plată, inclusiv la nivel paneuropean, îi împiedică efectiv pe consumatori să profite pe deplin de toate beneficiile oferite de piața internă, în special în ceea ce privește comerțul electronic.

¹ A se vedea, de exemplu, propunerea recentă privind accesul la conturile de plăți cu funcționalități de bază [COM (2013) 266 final, 8 mai 2013].

Efectele asupra pieței interne

În prezent, există o gamă foarte largă de comisioane interbancare aplicate în cadrul sistemelor naționale și internaționale de plăți cu cardul, ceea ce are drept rezultat fragmentarea pieței și îi împiedică pe comercianții cu amănuntul și pe consumatori să se bucure de beneficiile unei piețe interne a bunurilor și serviciilor. Chiar dacă se iau în considerare numai sistemele internaționale de plăți cu cardul, comisioanele interbancare diferă cu un factor de multiplicare de până la 10, ceea ce generează diferențe substanțiale între costurile suportate de comercianții cu amănuntul din țările respective. Ca urmare a diferențelor mari între comisioanele aplicate în diversele state membre, comercianții cu amănuntul se confruntă, de asemenea, cu dificultăți în conceperea unei strategii de prețuri la nivelul UE pentru produsele și serviciile lor, atât în mediul online, cât și offline, în detrimentul consumatorilor. Comercianții cu amănuntul nu pot limita diferențele între comisioane prin utilizarea unor servicii de acceptare a cardurilor oferite de băncile din alte state membre; regulile specifice aplicate de sistemele de plăți prevăd aplicarea comisionului interbancar de la „punctul de vânzare” (țara în care se află comerciantul cu amănuntul) pentru fiecare operațiune de plată. Acest lucru împiedică băncile acceptante să își ofere cu succes serviciile la nivel transfrontalier și nu le permite comercianților cu amănuntul să își diminueze costurile legate de plăți în beneficiul consumatorilor.

Efectele asupra intrării pe piață

Comisioanele interbancare limitează, de asemenea, intrarea pe piață a prestatorilor de servicii de plată emitenți deoarece funcționează ca un prag minim care îi determină pe prestatorii de servicii de plată emitenți să emită carduri de plată sau alte instrumente de plată, cum ar fi soluțiile de plată online și de pe dispozitive mobile, care sunt oferite de întreprinderile nou-intrate pe piață. De asemenea, intrarea pe piață a actorilor paneuropeni rămâne foarte dificilă deoarece există diferențe considerabile între comisioanele interbancare naționale aplicate în statele membre ale UE, iar întreprinderile nou-intrate pe piață ar trebui să ofere comisioane interbancare cel puțin comparabile cu cele existente pe fiecare piață pe care doresc să pătrundă. Acest lucru are un impact asupra viabilității modelului lor de afaceri, afectând, printre altele, potențialul acestora de a realiza economii de scară și de gamă. Aceasta explică, de asemenea, de ce în mai multe state membre sistemele naționale de carduri (în mod normal, mai ieftine) tind să dispară. Prin urmare, barierele la intrare create de comisioanele interbancare pentru soluțiile de plată online și de pe dispozitive mobile au drept rezultat și un nivel de inovare mai scăzut.

Astfel cum s-a menționat anterior, în prezent nu există nicio legislație de reglementare a comisioanelor interbancare în UE, cu excepția Danemarcei care le reglementează indirect. Cu toate acestea, numeroase autorități naționale de concurență au inițiat proceduri care sunt în prezent în curs de desfășurare pentru aplicarea dreptului concurenței în această privință. De asemenea, mai multe state membre sunt pe cale să adopte legislație în acest domeniu. Diferențele dintre calendarele procedurilor naționale și ale legislației preconizate riscă să producă o fragmentare și mai mare a pieței.

Prin urmare, prezentul regulament propune crearea unor norme comune aplicabile comisioanelor interbancare în Uniunea Europeană, prin introducerea unor niveluri maxime ale comisioanelor pentru operațiunile efectuate cu carduri de plată care sunt utilizate pe scară largă de consumatori, fiind astfel greu de refuzat sau de suprataxat de către comercianții cu amănuntul. Acest cadru va crea condiții de piață echitabile care vor elimina fragmentarea actuală a pieței produsă de diferențele dintre comisioanele aplicate și va permite, de asemenea, intrarea pe piață cu succes a noilor actori la nivel paneuropean și inovațiile bazate pe o infrastructură caracterizată de „condiții de concurență echitabile”. Prin urmare,

consumatorii și comercianții cu amănuntul ar trebui să beneficieze de o gamă mai largă de prestatori de servicii de plată (atât noi, cât și tradiționali), inclusiv la nivel paneuropean. În plus, regulamentul va propune măsuri de asigurare a transparenței pentru a permite comercianților cu amănuntul și consumatorilor să fie mai bine informați atunci când își aleg instrumentele de plată.

Dispoziții în vigoare în domeniul propunerii

Această inițiativă va completa cadrul legal existent în domeniul serviciilor de plată în UE, în special în ceea ce privește realizarea unei piețe interne a plăților și migrarea către instrumentele de plată paneuropene.

Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (denumită și „Directiva privind serviciile de plată” sau DSP)² vizează instituirea unor condiții și drepturi standardizate pentru serviciile de plată prezente pe piață, în beneficiul consumatorilor și al întreprinderilor din întreaga Uniune. Această directivă, care este în curs de revizuire în același timp cu pregătirea prezentei propuneri, creează cadrul general privind plățile în UE. Aceasta este completată de mai multe regulamente, cum ar fi Regulamentul (CE) nr. 924/2009 privind plățile transfrontaliere sau Regulamentul (CE) nr. 260/2012 care stabilește termenele-limită de migrare a tuturor transferurilor credit și debitărilor directe realizate în euro în UE de la sistemele naționale la sisteme paneuropene. Regulamentul (CE) nr. 260/2012 clarifică, de asemenea, că nu se poate percepe niciun comision interbancar multilateral pentru operațiunile de debitare directă.

În plus față de cadrul legislativ, în ultimii 20 de ani, Comisia Europeană și autoritățile naționale din domeniul concurenței au inițiat o serie de proceduri antitrust care vizează combaterea practicilor anticoncurențiale pe piața cardurilor de plată. Hotărârea Tribunalului din mai 2012³ a confirmat concluziile Comisiei prezentate în Decizia sa privind MasterCard din decembrie 2007⁴, potrivit căreia CIM-urile restrâng concurența deoarece determină creșterea costului de acceptare a cardurilor pentru comercianți, fără a aduce beneficii pentru consumatori. Tribunalul a respins argumentul potrivit căruia CIM-urile sunt indispensabile pentru funcționarea unui sistem de plăți cu cardul. Pentru a răspunde îngrijorărilor legate de concurență, Comisia a acceptat angajamentele asumate de Visa și de MasterCard în vederea aplicării unor CIM-uri mai reduse pentru operațiunile transfrontaliere (și pentru anumite operațiuni naționale). Este vorba de acțiunile întreprinse de MasterCard în 2009 (plafonarea CIM-urilor transfrontaliere de consum la 0,2 % pentru cardurile de debit și la 0,3 % pentru cardurile de credit și modificarea regulilor impuse comercianților cu amănuntul prin intermediul prestatorilor de servicii de plată acceptanți) și de angajamentele asumate de Visa Europe în 2010 (după modelul celor asumate de MasterCard, cu plafoane care se limitează la cardurile de debite, dar care acoperă și CIM-urile naționale atunci când acestea sunt stabilite de Visa Europe, și nu de băncile centrale naționale). În 2013, Visa Europe și-a asumat, de asemenea, angajamente în ceea ce privește operațiunile transfrontaliere efectuate cu carduri de credit pentru anumite țări în care comisioanele respective sunt stabilite de Visa Europe, precum și în ceea ce privește regulile de acceptare transfrontalieră. În mai multe state membre, inclusiv în Polonia, Ungaria, Italia, Letonia, Regatul Unit, Germania și Franța, sunt în curs de desfășurare proceduri în domeniul concurenței. De exemplu, autoritatea franceză în domeniul concurenței a conferit un caracter obligatoriu angajamentelor asumate de

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:RO:HTML>

³ Cauza Tribunalului T 111/08 din 24 mai 2012 MasterCard și alții/Comisia, încă nepublicată.

⁴ Cazul COMP/34.579, *MasterCard*, Decizia Comisiei din 19 decembrie 2007
http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/34579/34579_1889_2.pdf.

Groupement des Cartes Bancaires - sistemul național de carduri - la 7 iulie 2011 de a-și reduce comisioanele interbancare la niveluri echivalente celor acceptate de Visa și MasterCard pentru operațiunile transfrontaliere.

Deși nu există legislație în vigoare cu privire la comisioanele interbancare în cadrul UE, cu excepția Danemarcei, în mod indirect⁵, o serie de state membre, printre care Polonia, Ungaria, Regatul Unit și Italia, sunt pe cale să adopte legislație în acest domeniu. În Polonia, Parlamentul ia în considerare adoptarea de proiecte de acte legislative care reglementează comisioanele interbancare pentru a reduce progresiv plafoanele pentru CIM-uri până la 0,5 % la începutul anului 2016, pentru a elimina regula privind acceptarea tuturor cardurilor și pentru a autoriza suprataxarea (numai în cazul cardurilor de credit). În Ungaria, este în curs de dezbatere o propunere legislativă care ar plafona comisioanele interbancare naționale pentru cardurile de credit și de debit la nivelul corespunzător acestora pentru operațiunile transfrontaliere, Banca Centrală a Ungariei fiind responsabilă de calcularea acestor comisioane. În Italia, un proiect de decret al Ministerului economiei și finanțelor a fost publicat pentru consultare în decembrie 2012; acesta se concentrează pe limitarea combinării comisioanelor, pe comparabilitatea comisioanelor interbancare și pe comisioanele de servicii percepute comercianților, deoarece acestea din urmă ar trebui să țină seama de volumul operațiunilor și ar trebui să fie mai mici pentru plățile cu valoare scăzută. În Regatul Unit, guvernul propune includerea sistemelor de plăți în domeniul de aplicare al reglementării economice, prin instituirea unei autorități de reglementare pentru sistemele de plăți de mică valoare care să se concentreze pe concurență, după modelul autorităților existente în sectorul utilităților⁶.

Coerența cu celelalte politici și obiective ale Uniunii

Obiectivele propunerii sunt coerente cu politicile și obiectivele urmărite de Uniune. În primul rând, acestea vor îmbunătăți funcționarea pieței interne a serviciilor de plată și, în general, toate bunurile și serviciile în beneficiul consumatorilor și al întreprinderilor europene. În al doilea rând, acestea sprijină în general celelalte politici ale Uniunii, în special politica în domeniul concurenței (prin stabilirea unor obligații, drepturi și oportunități egale pentru toți actorii de pe piață și prin facilitarea prestării de servicii de plată la nivel transfrontalier, ceea ce sporește gradul de concurență). În evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere s-a ajuns la concluzia că măsurile propuse vor promova integrarea pieței pentru consumatori și comercianți, vor favoriza intrarea pe piață a actorilor paneuropeni și vor avea drept rezultat sporirea securității juridice în ceea ce privește modelele de afaceri pentru sistemele de carduri existente și pentru cele nou-intrate pe piață. De asemenea, aceste obiective vor contracara riscul reprezentat de „exportarea” modelelor bazate pe practicile anticoncurențiale către noile servicii de plată inovatoare.

În ciuda hotărârii Tribunalului care confirmă evaluarea Comisiei potrivit căreia CIM-urile, astfel cum sunt aplicate în cadrul sistemului MasterCard, limitează concurența și nu produc o eficiență sporită care să compenseze prejudiciile cauzate comercianților și consumatorilor, sistemele internaționale și naționale de carduri care își desfășoară activitatea în UE nu par dispuse, în momentul actual, să își ajusteze în mod proactiv practicile pentru a se conforma

⁵ Articolul 80 din legea daneză privind serviciile de plată și moneda electronică, Legea de consolidare nr. 365 din 26 aprilie 2011, http://www.finanstilsynet.dk/en/Regler-og-praksis/Translated-regulations/~media/Regler-og-praksis/2012/C_Act365_2011_new.ashx. Această lege reglementează comisioanele de servicii percepute comercianților pentru operațiunile efectuate în prezența ambelor părți și prevede obligația comercianților de a plăti o taxă anuală care este împărțită în opt categorii de costuri diferite, sumele corespunzătoare fiind stabilite de Ministerul economiei.

⁶ <https://www.gov.uk/government/consultations/opening-up-uk-payments>

normelor europene și naționale în materie de concurență. Deși autoritățile naționale de concurență abordează, în strânsă cooperare cu Comisia, această problemă, este posibil ca aplicarea normelor în domeniul concurenței urmărind calendare și proceduri diferite să producă rezultate suficient de complete și de oportune pentru a stimula integrarea pieței și inovarea, care reprezintă elemente necesare pentru asigurarea competitivității pieței europene a plăților la nivel mondial. Prin urmare, ținând seama de normele UE în materie de concurență și de experiența Comisiei în cazurile de concurență din domeniul plăților, prezenta propunere are drept obiectiv să ofere claritate juridică pentru a asigura un grad eficace de integrare și concurență, consolidând astfel bunăstarea economică pentru toate părțile interesate relevante și în special pentru consumatori. Prin facilitarea tranzacțiilor economice pe teritoriul UE, aceasta contribuie, de asemenea, la realizarea obiectivelor mai generale ale Strategiei UE 2020.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

Consultarea părților interesate

Metodele de consultare, principalele sectoare vizate și profilul general al respondenților

La 11 ianuarie 2012, Comisia Europeană a publicat o carte verde intitulată „*Către o piață europeană integrată a plăților efectuate cu cardul, pe internet și de pe telefonul mobil*”⁷, care a fost urmată de o consultare publică. Comisia a primit peste 300 de răspunsuri la această consultare publică. Din răspunsurile amănunțite ale părților interesate⁸ au reieșit informații relevante privind anumite evoluții recente și eventualele modificări care se impun în ceea ce privește cadrul de plăți existent.

La 4 mai 2012, a avut loc o audiere publică la care au participat aproximativ 350 de părți interesate.

La 20 noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o rezoluție intitulată „*Către o piață europeană integrată a plăților efectuate cu cardul, pe internet și de pe telefonul mobil*”⁹, care reprezintă un raport cu privire la cartea verde.

Sinteza răspunsurilor și modul în care acestea au fost luate în considerare

Procesul de consultare a permis identificarea unor mesaje-cheie legate de domeniul de aplicare al prezentului regulament. Toate categoriile de părți interesate și-au exprimat în mod constant acordul cu privire la necesitatea de a asigura o mai mare claritate juridică privind comisioanele interbancare multilaterale (CIM). Acest lucru a fost perceput de prestatorii de servicii de plată drept un element extrem de important din perspectiva cazurilor de concurență inițiate la nivel european și național. În al doilea rând, comercianții în special, dar și părți interesate din alte categorii au semnalat obstacolele în calea acceptărilor transfrontaliere care trebuie eliminate pentru a permite apariția unei veritabile piețe unice a serviciilor de plată. S-a exprimat, de asemenea, un interes ridicat pentru discuțiile pe tema regulilor comerciale, deși punctele de vedere au avut tendința să fie diferite în funcție de categoriile de părți interesate.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0941:RO:NOT>

⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0426+0+DOC+XML+V0//RO>

Prestatorii de servicii de plată și reprezentanții sistemelor de carduri au considerat că diferențele substanțiale între CIM-urile aplicate în diversele țări și pentru plățile transfrontaliere efectuate în cadrul aceluiași sistem de carduri nu sunt problematice și nu împiedică, în opinia lor, integrarea pieței. Pe de altă parte, comercianții, organizațiile consumatorilor și anumiți prestatori de servicii de plată din afara sistemului bancar au considerat că aceste diferențe nu sunt justificate și că ar trebui să se aplice aceleași CIM-uri pentru operațiunile de plată naționale și transfrontaliere, precum și de la un stat membru la altul. Autoritățile publice au considerat că CIM-urile ar trebui să fie armonizate în vederea creării unei piețe integrate. Prestatorii de servicii de plată au părut să se opună unei inițiative de reglementare a comisioanelor interbancare, afirmând că acest lucru ar duce la costuri mai mari pentru deținătorii de carduri și la o situație în care comercianții cu amănuntul nu transferă beneficiile consumatorilor. Pe de altă parte, comercianții cu amănuntul au considerat că CIM-urile produc o concurență inversată care favorizează cele mai scumpe mijloace de plată și ridică bariere la intrarea pe piață, creând în același timp riscul unui efect de contaminare de la plățile cu cardul la plățile pe internet și de pe dispozitive mobile. Cele mai multe organizații ale consumatorilor au susținut analiza comercianților în legătură cu efectele negative ale CIM-urilor asupra concurenței și a bunăstării consumatorilor, însă și-au exprimat preocuparea că reducerea CIM-urilor ar putea duce la creșterea taxelor de administrare a cardurilor și a altor costuri pentru consumatori. Autoritățile de concurență au susținut necesitatea de a acționa în vederea reducerii CIM-urilor, în special pentru sistemele de plată cvadripartite care prezintă o anumită maturitate. Alte autorități publice au avut păreri împărțite.

În ceea ce privește acceptarea transfrontalieră, majoritatea sistemelor de plăți și a prestatorilor de servicii de plată au considerat că este necesar să se armonizeze standardele și normele locale, în timp ce comercianții și consumatorii au fost de acord că există numeroase obstacole locale în calea acceptării transfrontaliere. Spre deosebire de prestatorii de servicii de plată și de reprezentanții sistemelor de plăți, comercianții au sprijinit soluțiile care presupun o reglementare mai degrabă decât măsurile de standardizare prin autoreglementare. Reprezentanții sistemelor de plăți și prestatorii de servicii de plată au preferat aplicarea CIM-ului din țara în care are loc vânzarea, în timp ce majoritatea comercianților și a altor prestatori de servicii de plată din afara sistemului bancar au privilegiat aplicarea unui CIM comun pentru întreaga piață internă. Necesitatea impunerii unei obligații de autorizare prealabilă pentru acceptarea transfrontalieră a fost susținută numai de prestatorii de servicii de plată și de sistemele de carduri tradiționale.

În ceea ce privește regulile comerciale, nu s-a ajuns la un consens cu privire la beneficiile și la necesitatea de a reglementa orientarea consumatorilor și la regula privind acceptarea tuturor cardurilor, care îi obligă pe comercianți să accepte toate cardurile cu aceeași marcă dacă acceptă o categorie de carduri cu marca respectivă. Majoritatea reprezentanților sistemelor de plăți și a prestatorilor de servicii de plată au fost în favoarea menținerii statu-quo-ului, în timp ce comercianții, consumatorii, autoritățile din domeniul concurenței și majoritatea autorităților publice au privilegiat opțiunea de a permite comercianților, prin reglementări, să îi orienteze pe consumatori către utilizarea celui mai ieftin mijloc de plată, deși consumatorii au fost împotriva suprataxării. Eliminarea regulii de acceptare a tuturor cardurilor a fost respinsă de prestatorii de servicii de plată și de sistemele de plăți, dar a fost susținută, cu condiția reglementării, de către alte părți interesate, care au considerat că acest lucru le-ar permite comercianților să accepte numai mijloacele de plată mai ieftine și ar avea un impact pozitiv asupra concurenței; consumatorii au adoptat o poziție mai precaută în această privință. Majoritatea părților interesate au susținut interzicerea combinării comisioanelor de servicii percepute comercianților cu amănuntul, prestatorii de servicii de plată și sistemele de carduri

fiind de părere că diferențierea comisioanelor a fost deja pusă în aplicare în urma acțiunilor întreprinse de MasterCard și a angajamentelor asumate de Visa.

O prezentare detaliată a punctelor de vedere ale părților interesate și ale statelor membre în ceea ce privește comisioanele interbancare poate fi consultată în raportul privind răspunsurile colectate în urma consultării publice cu privire la cartea verde¹⁰.

În raportul elaborat din proprie inițiativă în ceea ce privește cartea verde, Parlamentul European a confirmat obiectivele și obstacolele în calea integrării care au fost identificate în cartea verde și a solicitat măsuri legislative în mai multe domenii legate de plățile cu cardul, sugerând în același timp o abordare mai prudentă în ceea ce privește plățile pe internet și de pe dispozitive mobile din cauza maturității mai reduse a acestor piețe. Mai mult, Parlamentul European a adoptat o poziție fermă în favoarea asigurării unui grad mai ridicat de claritate în ceea ce privește comisioanele interbancare și s-a exprimat în favoarea unei abordări progresive care să ducă la interzicerea comisioanelor interbancare prin reglementare.

Evaluarea impactului

Comisia a efectuat o evaluare a impactului, menționată în programul de lucru și elaborată în consultare cu BCE. Evaluarea impactului a abordat în același timp opțiunile de revizuire a Directivei privind serviciile de plată și de reglementare a comisioanelor interbancare multilaterale.

Evaluarea abordează problema concurenței ineficiente pe piața plăților cu cardul și a plăților pe bază de card, care generează rezultate ale pieței sub nivelul optim și comisioane relativ ridicate, care sunt transferate comercianților și, apoi, consumatorilor. În acest context, sunt evidențiate, de asemenea, aspectele legate de integrarea redusă a piețelor paneuropene, posibilitățile reduse de intrare pe piață a unor noi actori paneuropeni, dispariția sistemelor de carduri naționale (în general, mai ieftine) și inovarea limitată. Comisioanele interbancare sunt identificate drept un factor important care explică aceste evoluții. Diferențele mari dintre nivelurile comisioanelor interbancare aplicate în diferitele state membre constituie, de asemenea, un obstacol în calea integrării pieței. Aceste efecte sunt agravate de o serie de reguli comerciale care afectează transparența, capacitatea comercianților cu amănuntul de a alege un acceptant în alt stat membru („acceptare transfrontalieră”), precum și capacitatea comercianților cu amănuntul de a-și orienta clienții către mijloace de plată mai eficiente sau de a refuza cardurile costisitoare (regula privind acceptarea tuturor cardurilor).

În evaluarea impactului sunt analizate șase scenarii pentru comisioanele interbancare: (i) nicio acțiune din partea Comisiei, (ii) reglementarea acceptării transfrontaliere și a nivelului comisioanelor interbancare pentru operațiunile transfrontaliere, (iii) mandatarea statelor membre să stabilească comisioane interbancare (CI) naționale pe baza unei metodologii comune, (iv) reglementarea unui nivel maxim comun, în întreaga UE, pentru comisioanele interbancare (a) dacă plafonul maxim pentru CI, care impune un nivel diferit pentru cardurile de debit și de credit, acoperă atât cardurile de debit, cât și cardurile de credit și (b) dacă CI pentru operațiunile cu carduri de debit ar trebui să fie interzise în totalitate sau doar reduse la un nivel scăzut, (v) dacă cardurile comerciale (în mod normal, mai scumpe) și cardurile emise de sisteme tripartite ar trebui sau nu scoase din domeniul de aplicare al reglementării comisioanelor interbancare și (vi) reglementarea comisioanelor de servicii percepute comercianților, adică a comisioanelor plătite de comerciantul cu amănuntul băncii sale acceptante.

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf

În scenariile (ii) și (iv) au fost analizate plafoane de 0,2 % și 0,3 % pentru operațiunile efectuate cu cardurile de debit și, respectiv, de credit. Aceste niveluri au fost stabilite pe baza așa-numitului „test de indiferență a comerciantului” („*Merchant Indifference Test*”) prezentat în literatura de specialitate economică, prin intermediul căruia se determină nivelul comisionului pe care un comerciant ar fi dispus să îl plătească dacă ar compara costul utilizării de către client a unui card de plată cu costul plăților fără card (în numerar) (luând în considerare comisionul de servicii pe care îl plătește băncii acceptante, și anume comisionul de servicii perceput comerciantului). Prin urmare, aceste plafoane stimulează utilizarea unor instrumente de plată eficiente prin promovarea cardurilor care oferă cele mai mari beneficii în cadrul operațiunii, evitând, în același timp, comisioanele disproporționate percepute comercianților, care ar impune costuri ascunse pentru ceilalți consumatori. Comisioanele excesive ar putea fi generate, de asemenea, de acordurile colective privind comisioanele interbancare, deoarece comercianții sunt reticenți să refuze instrumentele de plată costisitoare din teamă să nu piardă clienți. De asemenea, aceste plafoane iau în considerare nivelurile propuse de sistemele de carduri (Visa Europe, MasterCard, *Groupement cartes bancaires*) în cadrul procedurilor din domeniul concurenței, care sunt acceptate de autoritățile de concurență fără să necesite acțiuni suplimentare.

Concluzia evaluării este că cea mai avantajoasă opțiune pare a fi o combinație între:

- o serie de măsuri menite să îmbunătățească funcționarea eficace a pieței, care să cuprindă limitarea regulii privind acceptarea tuturor cardurilor și posibilitatea comercianților de a determina alegerea unei anumite mărci de card la punctul de vânzare pentru *toate* cardurile și pentru toate operațiunile efectuate pe bază de card care sunt executate prin sisteme de plăți cvadripartite și
- plafonarea nivelului comisioanelor interbancare pentru operațiunile transfrontaliere efectuate cu carduri de credit de consum și carduri de debit de consum (într-o primă etapă) și, într-o a doua etapă, plafonarea nivelului comisioanelor interbancare aplicate și pentru operațiunile naționale efectuate cu carduri de credit de consum și carduri de debit de consum.

Evaluarea impactului și anexa la aceasta oferă, de asemenea, o explicație detaliată a altor măsuri propuse în regulament în vederea asigurării transparenței pieței și a funcționării eficace a acesteia, printre care se numără eliminarea măsurilor care împiedică orientarea consumatorilor, autorizarea identificării cardului, cuplarea mărcilor, obligația prestatorilor de servicii de plată de a emite facturi beneficiarilor plății și impunerea diferențierii comisioanelor.

Aceste măsuri generale de asigurare a transparenței propuse în prezentul regulament ar trebui să ducă la o piață mai eficace pentru *toate* cardurile de plată și *operațiunile pe bază de card* din cadrul modelelor de sisteme (de carduri) cvadripartite.

Cu toate acestea, dat fiind că anumite categorii de carduri au ajuns să fie utilizate de consumatori pe scară atât de largă încât comercianții nu sunt, în general, în poziția de a refuza aceste carduri sau să de a-i descuraja pe consumatori să utilizeze aceste carduri de teamă că vor „pierde clienți”, sunt necesare măsuri suplimentare pentru a asigura integrarea pieței, funcționarea eficace a pieței și eliminarea practicilor comerciale anticoncurențiale în aceste domenii. Acest lucru este valabil în ceea ce privește cardurile de debit de consum și cardurile de credit de consum.

Este important ca, într-o primă etapă, să se acorde comercianților posibilitatea de a alege un acceptant din afara statului lor membru („acceptare transfrontalieră”) și să se reglementeze nivelul comisioanelor interbancare transfrontaliere, ceea ce ar oferi claritate juridică. Deși este posibil ca impactul acestor măsuri să se limiteze la marii comercianți, acestea ar contribui la integrarea pieței și ar putea, asemenea dispoziției echivalente prevăzute în Regulamentul privind termenele-limită pentru SEPA, să producă un efect de reglementare și de convergență a nivelului comisioanelor interbancare aplicate într-un context exclusiv național.

Cu toate acestea, pe termen mai lung, micii comercianți cu amănuntul ar trebui să poată beneficia, de asemenea, în mod direct de măsurile de eficientizare a comisioanelor interbancare și de condițiile de concurență echitabile de care ar beneficia prestatorii de servicii de plată. Prin urmare, după o perioadă de tranziție, reglementarea comisioanelor interbancare pentru cardurile de consum ar trebui extinsă pentru a acoperi și comisioanele interbancare pentru operațiunile efectuate pe piața națională. În prezent, în opt state membre ale UE nu se aplică niciun comision sau se aplică comisioane interbancare foarte scăzute pentru operațiunile efectuate cu carduri de *debit*. Acest lucru nu are niciun efect negativ semnificativ asupra emiterii și utilizării de carduri, ci, dimpotrivă, aceste state membre tind să fie cele în care se înregistrează nivelul cel mai ridicat de emitere și de utilizare a cardurilor. În conformitate cu tendințele din ultimii zece ani, se preconizează că emiterea și utilizarea de carduri de debit vor fi în continuă creștere în anii următori, astfel încât, după perioada de tranziție prevăzută în prezentul regulament, cardurile de debit vor putea fi considerate „omniprezente” în UE și nu va mai exista o justificare pentru stimularea emiterii și utilizării de carduri prin intermediul comisioanelor transferate de la comercianții cu amănuntul la prestatorii de servicii de plată emitenți. În momentul de față este deja foarte rar întâlnită situația în care se deschide un cont de plăți fără a dispune de un card, ceea ce generează, în sine, economii de costuri semnificative pentru prestatorii de servicii de plată. În plus, propunerea de directivă¹¹ care vizează, printre altele, accesul la un cont de plăți cu funcționalități de bază propune ca statele membre să asigure că un cont de plăți cu funcționalități de bază include operațiuni de plată (inclusiv operațiuni de plată online) prin intermediul unui card de plată. Pentru a permite micilor comercianți cu amănuntul să beneficieze direct de măsurile care duc la comisioane interbancare mai eficiente și la condiții de concurență echitabile pentru prestatorii de servicii de plată, ar fi necesar să se reglementeze, de asemenea, comisioanele legate de cardurile de consum la nivel național. În scopul de a evita orice discriminare între micii și marii comercianți cu amănuntul, aceștia din urmă fiind în măsură să beneficieze mai ușor de acceptarea transfrontalieră, se propune extinderea, într-o a doua etapă, a plafoanelor propuse în prima etapă pentru operațiunile *transfrontaliere* la operațiunile *naționale* efectuate cu carduri de credit. Cu toate acestea, Comisia consideră că maturitatea piețelor din SEE, în special în ceea ce privește emiterea și utilizarea cardurilor de debit, trebuie analizată în continuare și trebuie confirmată absența necesității de a percepe comisioane interbancare ca măsuri de stimulare în acest sens. Între timp, s-ar aplica, astfel cum s-a explicat mai sus, plafoane de 0,2 % și 0,3 % pentru operațiunile efectuate cu carduri de debit și, respectiv, de credit.

În general, plafonarea comisioanelor interbancare le-ar permite comercianților cu amănuntul să beneficieze de comisioane mai mici, ceea ce ar genera economii, dintre care o parte ar fi transferate consumatorilor. Consumatorii plătesc deja, prin integrarea comisioanelor interbancare (prin intermediul comisioanelor de servicii percepute comercianților) în prețurile de vânzare cu amănuntul, iar băncile sunt mai puțin dispuse să transfere beneficiile obținute din comisioanele interbancare către deținătorii de conturi decât ar fi dispuși comercianții cu

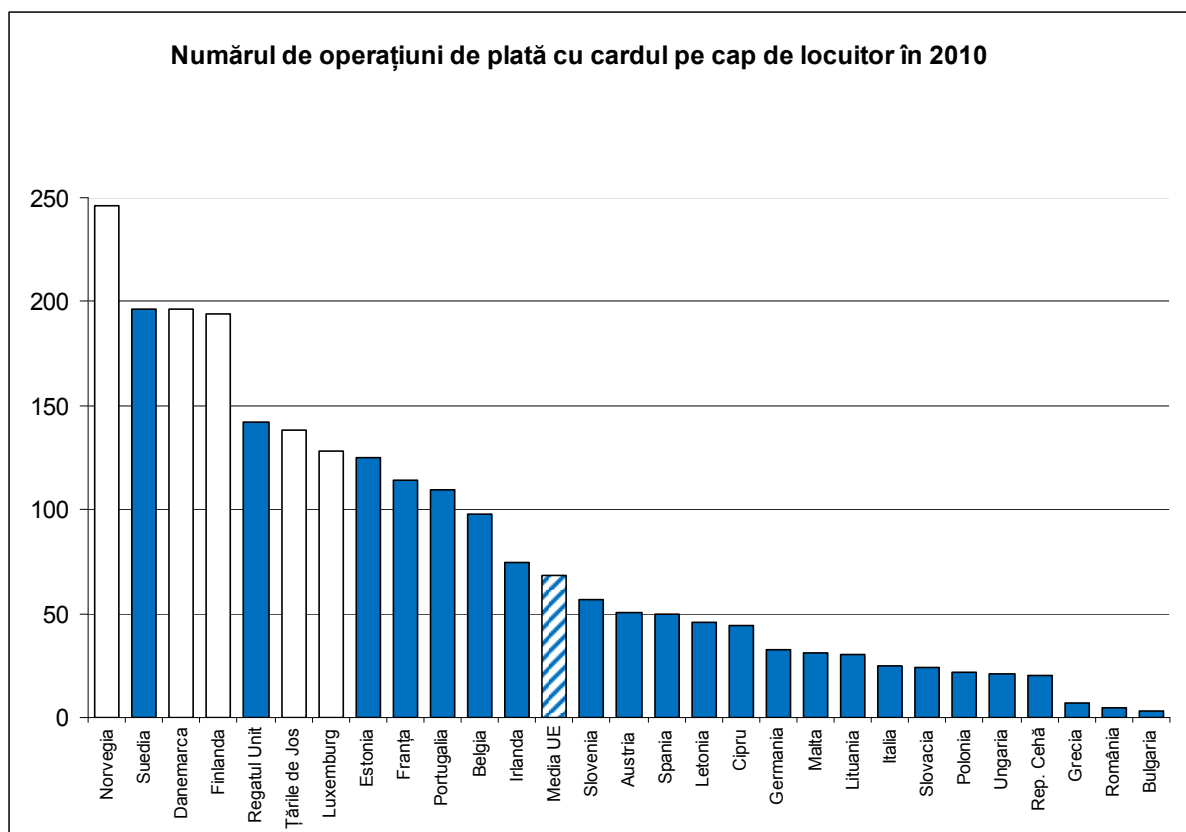
¹¹ COM(2013) 266 final.

amănuntul să transfere beneficii către clienții lor, dat fiind nivelul mai scăzut al concurenței în sectorul bancar și lipsa actuală de mobilitate a consumatorilor în sectorul serviciilor bancare de retail. Prin urmare, transferurile realizate de comercianți ar trebui să fie mai importante, în orice caz, decât cele realizate de bănci. În Australia, după intervenție, s-a estimat o reducere de 0,67 AUD pe achiziție și de 77,19 AUD pe cont în fiecare an. Cu toate acestea, impactul poate fi diferit în funcție de sectorul de vânzare cu amănuntul, de dimensiunea comerciantului, de utilizarea de către acesta a instrumentelor de plată și de „coșul de cumpărături”. Va fi întotdeauna greu să se asocieze variația unui anumit factor economic cu cea a unui anumit preț pentru un produs sau un serviciu comercializat într-un anumit punct de vânzare cu amănuntul.

Totuși, acest lucru nu înseamnă că, în prezent, costurile pe care le suportă comercianții cu amănuntul ar fi transferate automat consumatorilor de către băncile acestora. Prin natura lor, sistemele de plată sunt complexe: banca deținătorului unui card interacționează cu deținătorul cardului, banca comerciantului interacționează cu comerciantul, iar ambele bănci sunt, în principiu, în concurență cu alte bănci și sunt supuse unor circumstanțe de piață diferite în ceea ce privește comportamentul acestora față de clienții lor respectivi. Prin urmare, plafonarea comisioanelor interbancare ar trebui să aibă un efect pozitiv asupra acceptării cardurilor, ceea ce poate avea, de asemenea, pe baza efectelor de scară, o influență pozitivă asupra emiterii de carduri. În majoritatea țărilor, o scădere a comisioanelor interbancare ridicate pare să fie asociată, în general, cu o acceptare mai largă a cardurilor și se pare că în țările cu un nivel scăzut al comisioanelor interbancare utilizarea cardurilor este mai răspândită. Danemarca este una din țările cu cele mai ridicate niveluri de utilizare a cardurilor din UE, cu 216 operațiuni pe cap de locuitor și cu un sistem de carduri de debit în care comisioanele interbancare sunt zero. Acest lucru este valabil, de asemenea, pentru sistemele internaționale: în Elveția, Maestro nu aplică niciun comision interbancar și este principalul sistem de carduri de debit. În Țările de Jos, se constată o tendință pe scară largă și din ce în ce mai răspândită de utilizare și acceptare a cardurilor, care înlocuiește utilizarea de numerar. Atât Danemarca, cât și Țările de Jos se caracterizează printr-un nivel scăzut al comisioanelor bancare, în comparație cu țările în care comisioanele interbancare sunt mai mari (de exemplu, Franța, chiar și după aplicarea normelor în materie de concurență, și Spania). În Spania, utilizarea cardurilor a crescut după intervenție, valoarea medie a operațiunilor de plată cu cardul scăzând cu 15 % în perioada 2005-2010. În paralel, volumul și valoarea operațiunilor efectuate cu cardul a crescut, conform datelor oficiale provenite de la Banca Centrală a Spaniei¹².

¹²

A se vedea evaluarea impactului, p. 208.

Astfel cum s-a arătat mai sus, sistemele naționale care nu percep comisioane interbancare se caracterizează, de asemenea, prin cele mai ridicate niveluri de utilizare a cardurilor (date provenite de la BCE); Regatul Unit și Suedia aplică, de asemenea, comisioane interbancare relativ scăzute.

Impactul global al reducerii comisioanelor interbancare asupra veniturilor prestatorilor de servicii de plată emitenți și acceptanți este greu de estimat, întrucât creșterile volumelor operațiunilor efectuate cu cardul (prin creșterea nivelului de acceptare) și economiile realizate de prestatorii de servicii de plată în ceea ce privește gestionarea de numerar ar putea compensa, cel puțin parțial, pierderile provocate de plafonarea comisioanelor interbancare. Alte economii de costuri ar putea rezulta din numărul mai redus de retrageri de numerar de la bancomate și din valorile mai limitate ale comisioanelor interbancare care trebuie plătite, în mod normal, băncilor acceptante care gestionează bancomatele. Prin urmare, nu este evident că aceste măsuri ar duce la scăderea veniturilor băncii emittente. În ceea ce privește viabilitatea, un sistem de carduri de debit care nu percepe niciun comision interbancar pare să fie perfect viabil din punct de vedere comercial, fără ca acest lucru să ducă la creșterea costurilor aferente conturilor curente pentru consumatori. Danemarca, de exemplu, dispune de un sistem național de carduri de debit cu comision zero, în timp ce deținătorul unui cont plătește în medie comisioane de cont curent cu mult sub media UE. În mod similar, în Elveția principală rețea de carduri de debit este Maestro (care face parte din MasterCard), care nu percepe niciun CIM.

De fapt, nu există nicio legătură automată între scăderea comisioanelor interbancare și creșterea taxelor anuale de administrare a cardului. Taxele de administrare a cardului par a fi mai degrabă legate, de exemplu, de nivelul concurenței în sectorul bancar de retail. În SUA, băncile au încercat să majoreze taxele percepute deținătorilor de carduri în urma reglementării comisioanelor interbancare, însă această măsură a trebuit retrasă ca urmare a revoltei consumatorilor. În Elveția, s-a înregistrat o scădere a taxelor percepute deținătorilor de carduri

în paralel cu scăderea comisioanelor interbancare. În Australia, taxele percepute deținătorilor de carduri au cunoscut o creștere rapidă înaintate de introducerea unor plafoane pentru comisioanele interbancare, însă ritmul acestei creșteri a fost încetinit în urma reformelor (în perioada 1997-2002, creșterea pentru cardurile de credit a fost de + 218 %, iar în perioada 2003-2008, de + 122 %). În Spania, în urma intervenției, taxele anuale au crescut în medie cu 6,18 EUR pe an pentru cardurile de debit și cu 11,45 EUR pentru cardurile de credit. Cu toate acestea, portofoliul de carduri al băncilor a crescut, cardurile de credit prezentând o creștere semnificativ mai importantă în comparație cu cardurile de debit, în ciuda crizei economice. Alte tendințe ar putea sugera că, în sectorul bancar din Spania, concurența este relativ limitată: de exemplu, taxele pentru administrarea conturilor curente s-au dublat în perioada 2007-2012, iar taxele pentru descoperitul de cont au crescut. Creșterea costurilor legate de serviciile bancare de retail pare a fi răspândită pe scară largă în Spania, fără ca acest lucru să aibă vreo legătură cu comisioanele interbancare.

În SUA, există dovezi empirice ale diminuării prețurilor după un an de la introducerea reglementării CIM-urilor. În plus, se pare că, potrivit dovezilor din Australia, comercianții cu amănuntul ar beneficia pe deplin (100 %) de un nivel mai scăzut al comisioanelor interbancare, deoarece piețele acceptante au tendința de a fi mai competitive decât piețele emitente, în timp ce creșterea potențială a taxelor percepute deținătorilor cardurilor este limitată la 30-40 % din valoarea aferentă scăderii comisioanelor interbancare. În plus, după plafonarea comisioanelor interbancare și după introducerea măsurilor de transparență, consumatorii care folosesc mijloace de plată cu costuri reduse nu îi vor mai „subvenționa” pe cei (adesea mai bogați) care folosesc mijloace de plată mai costisitoare, deoarece comercianții nu îi pot orienta pe consumatori, în special în ceea ce privește cardurile „inevitabile”.

În măsura în care concurența își va îndeplini din nou rolul, consumatorii și comercianții cu amănuntul vor beneficia de intrarea unor noi actori pe piața plăților. Chiar și în eventualitatea creșterii taxelor percepute deținătorilor de carduri - situație care nu este cert că se va produce, deoarece este posibil ca efectele plafonării comisioanelor interbancare asupra veniturilor bancare să fie amestecate - consumatorii ar beneficia, probabil, în continuare de comisioanele interbancare mai reduse prin scăderea prețurilor de vânzare cu amănuntul, chiar și în cazul în care comercianții cu amănuntul nu le transferă acestora 100 % din economiile realizate, precum și de intrarea pe piață a unor noi actori. De asemenea, trebuie să se ia în considerare faptul că este foarte probabil ca consumatorii să beneficieze de serviciile oferite de noii participanți pe piață. Un exemplu concret în acest sens, pentru comisioane interbancare sub 0,2 %, este reprezentat de Țările de Jos, în care soluția ieftină de plată online („Ideal”) a fost dezvoltată în special deoarece comisioanele interbancare scăzute dominante pe această piață au stimulat băncile să inoveze. Prin urmare, cetățenii olandezi nu trebuie să plătească taxe ridicate pentru obținerea unor carduri de credit care să le permită să cumpere online.

Pentru cardurile comerciale și cardurile emise de sisteme tripartite, chiar dacă acestea tind să fie mai costisitoare, nu s-ar aplica, așa cum se propune în opțiunea v, diferitele plafoane propuse pentru cardurile de consum, deoarece acestea au cote de piață limitate în UE și sunt caracterizate de structuri de comisioane diferite și nu se preconizează că această situație se va schimba în viitor. Cu toate acestea, măsurile propuse pentru operațiunile cu carduri de consum s-ar aplica acestor sisteme în măsura în care acestea emit astfel de carduri și fac apel la prestatori de servicii de plată autorizați într-un mod care determină funcționarea efectivă a acestor sisteme în mod asemănător cu sistemele cvadripartite. În plus, măsurile de sporire a transparenței s-ar aplica acestor sisteme în orice condiții.

Reglementarea comisioanelor de servicii percepute comercianților conform opțiunii vi ar presupune nu numai acoperirea comisioanelor interbancare, ci și a celorlalte taxe impuse comercianților. Acest lucru ar însemna controlarea *de facto* a prețurilor comercianților și

reglementarea prețurilor de vânzare cu amănuntul. În schimb, plafonarea comisioanelor interbancare ar presupune reglementarea prețurilor de vânzare cu ridicata pentru a le alinia cu analizele efectuate în cazurile de concurență în vederea realizării pieței interne, deoarece comisioanele interbancare nu reprezintă prețurile finale pentru comercianții cu amănuntul și cu atât mai puțin pentru consumatori.

Măsurile de transparență și de orientare a consumatorilor ar rămâne esențiale pentru a preveni promovarea intensă a cardurilor cu comisioane interbancare nereglementate. Ar trebui incluse, de asemenea, măsuri împotriva eludării normelor.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

Rezumatul acțiunii propuse

Propunerea cuprinde două părți principale.

Prima parte introduce norme privind comisioanele interbancare. În ceea ce privește aceste comisioane, propunerea creează un domeniu „reglementat” și unul „nereglementat”. Domeniul reglementat cuprinde toate operațiunile de plată cu carduri care sunt utilizate pe scară largă de către consumatori și, prin urmare, sunt dificil de refuzat de comercianții cu amănuntul, și anume cardurile de debit de consum și cardurile de credit de consum, precum și operațiunile de plată *pe bază de card*. Domeniul nereglementat cuprinde toate operațiunile de plată cu cardul și operațiunile de plată pe bază de card care nu intră în domeniul reglementat, inclusiv așa-numitele carduri comerciale sau carduri emise de sisteme tripartite.

În „domeniul reglementat”, în cursul unei perioade de tranziție de doi ani după publicarea regulamentului, sunt impuse niveluri maxime ale comisioanelor interbancare numai pentru operațiunile *transfrontaliere* (atunci când deținătorii cardului își utilizează cardul într-un alt stat membru) sau pentru operațiunile de acceptare transfrontalieră (atunci când un comerciant face apel la un prestator de servicii de plată acceptant din alt stat membru).

Deși în evaluarea impactului interzicerea comisioanelor interbancare pentru cardurile de debit a fost identificată drept una dintre cele mai avantajoase opțiuni, Comisia consideră că maturitatea piețelor din SEE, în special în ceea ce privește emiterea și utilizarea cardurilor de debit, trebuie analizată în continuare, iar absența necesității de a percepe comisioane interbancare în vederea stimulării acestei piețe trebuie să fi confirmată înainte de eliminarea completă a comisioanelor interbancare pentru cardurile de debit. Prin urmare, se propune ca, după etapa de tranziție în care se aplică numai liberalizarea și reglementarea acceptării transfrontaliere, aceleași comisioane maxime care se aplică operațiunilor de acceptare transfrontalieră să se aplice și în cazul operațiunilor naționale. După doi ani de la intrarea în vigoare a legislației, Comisia va prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea acesteia, în care se va evalua în special caracterul adecvat al nivelului stabilit pentru comisioanele interbancare, ținând seama de utilizarea și de costurile diverselor mijloace de plată și de gradul de pătrundere pe piață a noilor actori și a noilor tehnologii.

După perioada de tranziție, pentru toate **operațiunile** (*transfrontaliere și naționale*) cu **carduri de debit** „de consum” și pentru operațiunile de plată *pe bază de card* care se bazează pe respectivele operațiuni se va percepe un comision interbancar de maximum 0,20 % și pentru toate **operațiunile** (*transfrontaliere și naționale*) cu **carduri de credit** „de consum” și pentru operațiunile de plată *pe bază de card* care se bazează pe respectivele operațiuni se va percepe un comision interbancar de maximum 0,30 %. Dat fiind că au fost acceptate de autoritățile de concurență fără a necesita acțiuni suplimentare, aceste plafoane par a fi criterii de referință rezonabile care au fost deja puse în aplicare fără a pune sub semnul întrebării nici funcționarea sistemelor de carduri internaționale și a serviciilor de plată, nici bunăstarea

prestatorilor, a comercianților cu amănuntul și a consumatorilor, oferind în același timp securitate juridică.

A doua parte din regulament reflectă normele privind regulile comerciale care se vor aplica *tuturor* categoriilor de operațiuni cu cardul și operațiunilor de plată *pe bază de card* care se bazează pe acestea. De exemplu, de la data intrării în vigoare a regulamentului:

- aplicarea „regulii privind acceptarea tuturor cardurilor” va fi limitată. Cu toate acestea, se va interzice în continuare să se facă vreo discriminare în funcție de banca emitentă sau de proveniența deținătorului de card și nici între cardurile care aplică același nivel al comisioanelor interbancare;
- se va interzice aplicarea oricărei reguli care îi împiedică sau îi descurajează pe comercianți să își orienteze clienții către instrumente de plată mai eficiente („regulile care interzic orientarea clienților”);
- prestatorii de servicii de plată acceptanți vor furniza comercianților, cel puțin lunar, deconturi ale comisioanelor percepute comercianților, în care sunt specificate comisioanele plătite de comerciant în luna respectivă pentru fiecare categorie de carduri și pentru fiecare marcă individuală pentru care acceptantul oferă servicii de acceptare;
- va fi interzisă aplicarea oricărei reguli care îi împiedică pe comercianți să divulge clienților lor taxele pe care le plătesc acceptanților de servicii de plată.

Evaluarea impactului a fost modificată în urma reuniunii Comitetului de evaluare a impactului din 20 martie 2013. Printre modificările esențiale se numără furnizarea de informații suplimentare cu privire la piața cardurilor, la funcționarea acestora și la jurisprudența UE referitoare la comisioanele interbancare, împreună cu un rezumat al literaturii economice pe tema comisioanelor interbancare. Impactul posibil al impunerii unor comisioane interbancare maxime asupra taxelor percepute deținătorului de card, asupra bunăstării generale a consumatorilor și asupra veniturilor băncilor a fost mai bine scos în evidență pentru a se raționaliza prezentarea, în textul principal, a impacturilor celor mai importante opțiuni. Interdependența dintre diferitele opțiuni și pachete a fost explicată mai bine, alături de argumentele în favoarea unui pachet „atotcuprinzător” care include comisioanele interbancare, demonstrând motivele pentru care reglementarea comisioanelor interbancare trebuie realizată prin intermediul legislației.

Temei juridic

Articolul 114 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Principiul subsidiarității

Principiul subsidiarității se aplică în măsura în care propunerea nu intră în sfera competenței exclusive a Uniunii.

Obiectivele propunerii nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre din motivul (motivele) expus(e) în continuare:

Prin natura sa, o piață integrată a plăților, bazată pe rețele care depășesc frontierele naționale, necesită o abordare la nivelul Uniunii, întrucât principiile, normele, procesele și standardele aplicabile trebuie să fie coerente în toate statele membre în scopul asigurării securității juridice și a unor condiții de concurență echitabile pentru toți participanții de pe piață. Alternativa la o abordare la nivelul Uniunii ar fi reprezentată de un sistem de măsuri naționale de reglementare și de aplicare a legii în domeniul concurenței, care ar fi mai puțin eficace decât o acțiune la nivelul UE și ar produce un grad mai ridicat de complexitate și costuri mai

mari decât legislația la nivelul european. Prin urmare, o posibilă intervenție la nivelul UE respectă principiul subsidiarității. O astfel de abordare sprijină zona unică de plăți în euro (SEPA) și este în concordanță cu agenda digitală, în special cu crearea unei piețe unice electronice. Aceasta promovează inovarea tehnologică și contribuie la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă, în special în sectoarele comerțului electronic și comerțului mobil.

În plus, având în vedere caracterul transfrontalier al piețelor plăților, orice măsură luată de către autoritățile publice care vizează diminuarea sau modificarea nivelului prețurilor cu ridicata (al comisioanelor interbancare) numai într-un stat membru ar afecta buna funcționare a pieței plăților la nivelul Uniunii și nu ar contribui la integrarea pieței pentru că nu ar avea drept rezultat condiții de concurență echitabile la nivelul UE. Acest lucru ar fi valabil, de exemplu, în cazul măsurilor naționale diferite care vizează reglementarea comisioanelor interbancare sau plafonarea acestora, asemenea celor prevăzute în prezent în mai multe state membre.

Prin urmare, propunerea respectă principiul subsidiarității.

Principiul proporționalității

Propunerea respectă principiul proporționalității din următoarele motive:

Propunerea nu depășește cadrul strict necesar atingerii obiectivelor sale, și anume de a contribui la dezvoltarea unei piețe europene a plăților care să permită consumatorilor, comercianților cu amănuntul și altor întreprinderi să se bucure pe deplin de avantajele oferite de piața internă a UE, inclusiv de comerțul electronic. Aceste posibilități sporite de intrare pe piață a unor actori paneuropeni, creșterea inovării și îmbunătățirea capacității sistemelor naționale de carduri (în general mai ieftine), alături de utilizarea mai limitată de numerar oferă oportunități comercianților cu amănuntul și prestatorilor de servicii de plată, indiferent dacă aceștia sunt reprezentați de bănci sau de actori nou-intrați pe piață. Concurența efectivă pe piața plăților cu cardul și a plăților pe bază de card va duce la rezultate de piață eficiente, la o ofertă mai variată de prestatori de servicii de plată, printre care și prestatori paneuropeni și structuri inovatoare, și la costuri mai mici pentru comercianții cu amănuntul și pentru consumatori. Aceste economii de costuri ar trebui, la rândul lor, să fie transferate de către comercianți consumatorilor prin reducerea prețurilor de vânzare cu amănuntul.

Comisioanele interbancare ca atare, precum și nivelurile foarte diferite ale acestora constituie un obstacol în calea integrării pieței și a concurenței efective, ale cărui efecte sunt întărite de o serie de reguli comerciale care reduc transparența pentru comercianții cu amănuntul și pentru consumatori, limitează capacitatea comercianților de a alege un acceptant dintr-un alt stat membru și îi împiedică pe comercianții cu amănuntul să îi orienteze pe consumatori către mijloace de plată mai eficiente.

Pe baza consultărilor cu părțile interesate, ale căror concluzii sunt prezentate în evaluarea impactului, Comisia propune o combinație de măsuri care vizează îmbunătățirea funcționării efective a pieței, plafonarea nivelului comisioanelor interbancare în cazul operațiunilor transfrontaliere cu carduri de credit de consum și carduri de debit de consum (într-o primă etapă) și, într-o a doua etapă, plafonarea nivelului comisioanelor interbancare și în cazul operațiunilor naționale cu carduri de credit de consum și carduri de debit de consum.

Lipsa unei reglementări nu ar soluționa problemele dependenței din ce în ce mai mari de cei doi actori internaționali de pe piață, care va duce la dispariția treptată a sistemelor naționale de carduri (în general, mai ieftine). Economii de scară și de gamă pentru potențialii noi actori paneuropeni și pentru întreprinderile inovatoare ar rămâne în continuare limitate, în timp ce comercianții și consumatorii vor continua să plătească pentru piața fragmentată și

costisitoare a plăților din UE (peste 1 % din PIB-ul UE sau 130 de miliarde EUR pe an, conform BCE). Abordarea acestor probleme prin acțiunile de aplicare a legii în domeniul concurenței, în special pe baza hotărârii privind MasterCard, va dura probabil mai mulți ani și va fi întotdeauna aplicată de la caz la caz și, prin urmare, nu va putea asigura condiții de concurență echitabile.

Este necesar și proporțional să se reglementeze operațiunile naționale, nu numai operațiunile transfrontaliere de care ar beneficia mai ales marii comercianți cu amănuntul. Operațiunile transfrontaliere pot fi abordate rapid, oferind comercianților cu amănuntul posibilități de a căuta servicii de acceptare transfrontaliere mai ieftine, iar comunităților sau sistemelor bancare naționale stimulente pentru a-și reduce comisioanele de acceptare. Recent a avut loc un proces similar în ceea ce privește debitarea directă. Regulamentul privind termenele-limită pentru SEPA limitează comisioanele interbancare pentru debitarea directă, eliminând comisioanele interbancare transfrontaliere pentru debitarea directă și permițând totodată menținerea comisioanelor interbancare naționale până în 2017. Prin urmare, având în vedere că o serie de comercianți își aleg un alt acceptant din țările învecinate, băncile s-au angajat deja să elimine comisioanele interbancare multilaterale pentru debitarea directă până la 1 septembrie 2013¹³¹⁴.

Ca urmare a acțiunilor și a angajamentelor unilaterale acceptate în cadrul unor proceduri în materie de concurență, un număr important de operațiuni de plată transfrontaliere cu cardul din Uniune se realizează deja respectând comisioanele interbancare maxime aplicabile în prima etapă a prezentului regulament. Prin urmare, aceste elemente pot fi introduse rapid. Cu toate acestea, ar trebui modificate comisioanele interbancare naționale. Este astfel necesar să se acorde o perioadă de tranziție pentru operațiunile de plată naționale. În plus, propunerea nu interzice statelor membre să mențină sau să introducă plafoane mai scăzute sau măsuri cu un obiect sau efect echivalent prin legislația națională.

Mai mult decât atât, plafonarea comisioanelor interbancare ar aduce beneficii comercianților cu amănuntul, care sunt mai dispuși decât băncile să transfere aceste beneficii clienților lor, având în vedere nivelurile actuale mai scăzute ale concurenței și posibilitățile mai reduse de schimbare a furnizorului în sectorul bancar.

În același timp, consumatorii plătesc deja comisioane interbancare în mod indirect prin intermediul prețurilor de vânzare cu amănuntul, iar consumatorii care folosesc numerar sau carduri de debit subvenționează în prezent utilizarea unor carduri mai costisitoare de către alți consumatori. S-ar putea aduce argumente cu privire la faptul că scăderea comisioanelor interbancare ar încuraja băncile să majoreze comisioanele percepute deținătorilor de carduri. Cu toate acestea, nu există dovezi care să demonstreze o astfel de legătură. Comisioanele pentru administrarea cardurilor par să fie determinate, în primul rând, de nivelul concurenței în sectorul bancar de retail.

Deși prezenta propunere favorizează integrarea pieței, intrarea pe piață și bunăstarea consumatorilor și a comercianților cu amănuntul, nu poate fi exclus cu certitudine un impact negativ asupra prestatorilor de servicii de plată și a băncilor existente deja pe piață. Se preconizează că plafonarea comisioanelor interbancare la nivelurile stabilite va avea un efect pozitiv asupra acceptării cardurilor de către comercianți, încurajându-i astfel pe consumatori să utilizeze mai mult cardurile. Creșterea volumului operațiunilor efectuate cu cardul (prin creșterea nivelului de acceptare) și economiile realizate în ceea ce privește gestionarea de numerar ar putea oferi băncilor cel puțin o compensare parțială a eventualelor pierderi

¹³ http://www.autoritedelaconcurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895

¹⁴ http://www.autoritedelaconcurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895

provocate de plafonarea comisioanelor interbancare. Alte economii de costuri ar putea fi generate de scăderea retragerilor de numerar de la bancomate.

Plafoanele de 0,2 % și 0,3 % prevăzute se bazează pe așa-numitul „test de indiferență a comerciantului” („*Merchant Indifference Test*”) care identifică nivelul comisioanelor pe care un comerciant ar fi dispus să îl plătească dacă ar compara costul utilizării de către client a unui card de plată cu costul plăților fără card (în numerar). Cifrele au fost calculate pe baza acestui test, utilizând date colectate de patru bănci centrale naționale. Aceste cifre au fost acceptate de VISA, MasterCard și sistemul național de carduri din Franța, *Groupement Cartes Bancaires*. Prin urmare, propunerea este proporțională cu obiectivele menționate anterior. Toate normele propuse au făcut obiectul unui test de proporționalitate pentru a asigura o legiferare adecvată și proporționată.

Alegerea instrumentelor

Instrumentele propuse: regulament.

Alte instrumente nu ar fi adecvate din următoarele motive:

Nivelurile comisioanelor interbancare și regulile comerciale restrictive necesită o standardizare la nivel tehnic și un nivel de armonizare cât mai ridicat posibil. De aceea, este mai indicat un regulament decât o directivă. În plus, datorită caracteristicii de rețea a sectorului plăților, majoritatea beneficiilor se vor materializa doar la încheierea, în toate statele membre, a tranziției către instrumentele de plată paneuropene. O directivă care ar putea fi pusă în aplicare în mod diferit la nivel național prezintă riscul de a perpetua fragmentarea actuală a pieței plăților. De asemenea, aceasta ar întârzia migrarea din cauza perioadelor de timp necesare transpunerii în legislația națională. Se recomandă, așadar, utilizarea regulamentului ca instrument legislativ pentru reglementarea comisioanelor interbancare și a regulilor comerciale restrictive pe piața plăților cu cardul, precum și pe piețele plăților efectuate cu cardul de pe dispozitive mobile și pe internet.

Regulamentul respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, și anume libertatea de a desfășura o activitate comercială, dreptul la o cale de atac eficientă sau la un proces echitabil, și trebuie aplicat în conformitate cu aceste drepturi și principii.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta propunere nu are implicații pentru bugetul UE.

5. ELEMENTE OPȚIONALE

Clauza de reexaminare / de revizuire / privind încetarea de drept a efectelor juridice

Propunerea include o clauză de revizuire.

Spațiul Economic European

Actul propus se referă la un subiect de interes pentru Spațiul Economic European și ar trebui, prin urmare, extins la acesta.

Explicarea detaliată a propunerii

Rezumatul de mai jos vizează facilitarea procesului decizional prin prezentarea principalelor puncte ale regulamentului.

Articolul 1 (Obiect și domeniu de aplicare) prevede că regulamentul se referă la regulile privind comisioanele interbancare aferente operațiunilor de plată cu cardul și operațiunilor de

plată pe bază de card efectuate în UE atunci când beneficiarul plății și prestatorul său de servicii de plată pentru operațiunea de plată își au sediul în UE, precum și la regulile comerciale privind plățile respective.

Articolul 2 (Definiții) prevede definiții aliniate, în măsura posibilului, la cele utilizate în Directiva 2007/64/CE. Cu toate acestea, dat fiind domeniul limitat de aplicare al regulamentului comparativ cu cel al Directivei privind serviciile de plată, unele definiții au fost adaptate în funcție de necesitățile prezentei propuneri.

Articolul 3 (Comisionul interbancar maxim pentru operațiunile transfrontaliere cu cardul de debit sau de credit de consum) stabilește plafoanele pentru comisioanele interbancare ale prestatorilor de servicii de plată la 0,2 % și 0,3 % pentru operațiunile transfrontaliere de debit și de credit de consum, care vor intra în vigoare în termen de 2 luni după data publicării.

Articolul 4 (Comisioanele interbancare maxime pentru toate operațiunile cu cardul de debit și de credit de consum) stabilește plafoanele pentru comisioanele interbancare ale prestatorilor de servicii de plată la 0,2 % și 0,3 % din valoarea tranzacției pentru toate operațiunile de debit și de credit de consum, care vor intra în vigoare în termen de 2 ani după data publicării.

Articolul 5 (Interzicerea eludării comisioanelor) stabilește că, în scopul punerii în aplicare a plafoanelor prevăzute la articolele 3 și 4, compensarea netă a comisioanelor primite și plătite între emitent și sistem sunt integrate în calculul comisioanelor interbancare plătite și primite pentru evaluarea unei posibile eludări.

Articolul 6 (Acordarea de licențe) stabilește că licențele eliberate de sisteme în scopul emiterii sau al acceptării nu ar trebui să fie limitate la un anumit teritoriu, ci să acopere întregul teritoriu al Uniunii.

Articolul 7 (Separarea dintre sistem și procesare) stabilește că între sisteme și entitățile care procesează operațiunile ar trebui să existe o separare din punct de vedere organizatoric și interzice discriminarea teritorială în cadrul regulilor de procesare, impunând totodată interoperabilitatea tehnică a sistemelor entităților de procesare.

Articolul 8 (Cuplarea mărcilor și alegerea aplicației) prevede că emitentul instrumentului de plată decide dacă aplicația de plată poate să fie asociată aceluiași card sau portofel. Consumatorul este cel care alege aplicația de plată, aceasta neputând să fie stabilită în avans de emitent prin mecanisme automate integrate în instrument sau echipament la punctul de vânzare.

Articolul 9 (Diferențierea comisioanelor) clarifică faptul că băncile acceptante oferă și percep în mod individual comisioane beneficiarilor plăților pentru diferite categorii și diferite mărci de carduri de plată, neimpunând un preț unic, și furnizează informațiile relevante privind sumele aplicabile pentru diferitele categorii și mărci.

Articolul 10 (Regula privind acceptarea tuturor cardurilor) clarifică faptul că sistemele de plată și prestatorii de servicii de plată nu pot să impună unui comerciant cu amănuntul să accepte o categorie sau marcă dacă acceptă o altă categorie sau marcă, cu excepția cazului în care marca sau categoria respectivă face obiectul aceluiași comision interbancar reglementat ca cel anterior. De exemplu, comercianții care acceptă carduri de debit de consum nu pot fi obligați să accepte carduri de credit de consum, dar acestora li se poate impune să accepte alte carduri de debit de consum.

Articolul 11 (Reguli privind orientarea clienților) clarifică faptul că sistemele de plată și sistemele prestatorilor de servicii de plată nu pot să îi împiedice pe comercianții cu amănuntul să îi orienteze pe consumatori către utilizarea anumitor instrumente de plată pe care comercianții respectivi le preferă. Acest lucru nu aduce atingere normelor privind rabaturile și

suprataxele stabilite în temeiul Directivei privind serviciile de plată și al articolului 19 din Directiva privind drepturile consumatorilor. Sistemele de plată și sistemele prestatorilor de servicii de plată nu pot să îi împiedice pe comercianții cu amănuntul să îi informeze pe consumatori cu privire la comisioanele interbancare și la comisioanele de servicii percepute comercianților.

Articolul 12 (Informarea beneficiarului plății cu privire la operațiunile de plată individuale) enunță informațiile pe care prestatorul de servicii de plată trebuie să le furnizeze comerciantului după executarea unei operațiuni de plată individuale și prevede posibilitatea ca aceste informații să fie furnizate periodic.

Articolul 13 (Autorități competente) reglementează procedurile de desemnare a autorităților naționale care răspund de aplicarea dispozițiilor regulamentului.

Articolul 14 (Sanctiuni) prevede obligația statelor membre de a stabili norme privind sancționarea încălcărilor dispozițiilor regulamentului și de a notifica încălcările respective Comisiei.

Articolul 15 (Proceduri extrajudiciare de contestare și de introducere a unor căi de atac) prevede obligația statelor membre de a stabili cerințe specifice pentru soluționarea litigiilor dintre beneficiarii plăților și prestatorii serviciilor de plată.

Articolul 16 (Clauza de revizuire) prevede ca la patru ani după intrarea în vigoare a regulamentului să se efectueze o analiză care să vizeze, în special, nivelul comisionului interbancar. Acest articol stabilește mecanismele pentru a evalua aplicarea efectivă a dispozițiilor directivei și, dacă este necesar, pentru a propune modificarea acesteia.

Articolul 17 (Intrarea în vigoare) precizează data la care regulamentul intră în vigoare.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind comisioanele interbancare pentru operațiunile de plată pe bază de card

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹⁵,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene¹⁶,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Fragmentarea pieței interne aduce atingere competitivității, creșterii economice și creării de locuri de muncă în Uniune. Eliminarea obstacolelor directe și indirecte din calea bunei funcționări și a finalizării unei piețe integrate a plăților electronice, fără a se face distincție între plățile naționale și cele transfrontaliere, este necesară pentru buna funcționare a pieței interne.
- (2) Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁷ a oferit temeiul juridic pentru crearea unei piețe interne a plăților la nivelul întregii Uniuni, deoarece a facilitat în mod substanțial activitatea prestatorilor de servicii de plată, creând norme uniforme în ceea ce privește furnizarea de servicii de plată.
- (3) Regulamentul (CE) nr. 924/2009 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸ a stabilit principiul conform căruia comisioanele achitate de utilizatori pentru o plată transfrontalieră în euro sunt identice cu cele pentru o plată similară într-un stat membru, inclusiv pentru plățile cu cardul care fac obiectul prezentului regulament.

¹⁵ JO C , , p. .

¹⁶ JO C , , p. .

¹⁷ Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE (JO L 319, 5.12.2007, p. 1).

¹⁸ Regulamentul (CE) nr. 924/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind plățile transfrontaliere în Comunitate și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2560/2001 (JO L 266, 9.10.2009, p. 11).

- (4) Regulamentul (CE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁹ a stabilit normele privind operațiunile de transfer credit și de debitare directă în euro pe piața internă, dar a exclus din domeniul său de aplicare plățile pe bază de card.
- (5) Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului²⁰ armonizează anumite norme privind contractele încheiate între consumatori și comercianți, inclusiv regulile privind comisioanele pentru utilizarea mijloacelor de plată, pe baza cărora statele membre trebuie să interzică comercianților să perceapă consumatorilor, în ceea ce privește utilizarea unui anumit mijloc de plată, comisioane care depășesc costul suportat de comerciantul respectiv pentru utilizarea unor astfel de mijloace.
- (6) Plățile electronice sigure, eficiente, competitive și inovatoare sunt esențiale pentru ca consumatorii, comercianții cu amănuntul și întreprinderile să poată beneficia pe deplin de avantajele pieței unice, cu atât mai mult în contextul actual de orientare către comerțul electronic.
- (7) Mai multe state membre²¹ elaborează acte legislative pentru a reglementa comisioanele interbancare, abordând o serie de aspecte, inclusiv plafoanele pentru comisioanele interbancare la diferite niveluri, comisioanele percepute comercianților, regulile privind acceptarea tuturor cardurilor sau măsurile de orientare. Deciziile administrative existente în unele state membre variază în mod semnificativ. Având în vedere caracterul prejudiciabil al comisioanelor interbancare pentru comercianții cu amănuntul și consumatori, se anticipează că, la nivel național, vor fi introduse măsuri de reglementare suplimentare menite să abordeze nivelul comisioanelor sau al diferențelor dintre acestea. Astfel de măsuri naționale ar putea să genereze obstacole semnificative în calea finalizării pieței interne în domeniul plăților cu cardul, pe internet și de pe dispozitive mobile pe bază de card și ar obstrucționa, prin urmare, libertatea de a presta servicii.
- (8) Cardurile de plată reprezintă instrumentul de plată electronică utilizat cel mai frecvent pentru achizițiile cu amănuntul. Cu toate acestea, integrarea pieței Uniunii în domeniul cardurilor de plată este departe de a fi finalizată, întrucât multe soluții de plată nu se pot dezvolta dincolo de frontierele naționale sau întrucât noii furnizori paneuropeni sunt împiedicați să intre pe piață. În prezent, lipsa de integrare a pieței are drept consecință prețuri mai mari, restrângerea ofertei de servicii de plată pentru consumatori și comercianții cu amănuntul și posibilități mai limitate de a beneficia de piața internă. Prin urmare, este necesar să se înlăture obstacolele din calea funcționării eficiente a pieței cardurilor, inclusiv a plăților de pe dispozitive mobile și pe internet care se bazează pe operațiuni cu cardul, care împiedică în continuare dezvoltarea unei piețe complet integrate.
- (9) Pentru ca piața internă să poată funcționa în mod eficient, utilizarea plăților electronice ar trebui să fie promovată și facilitată în beneficiul comercianților cu amănuntul și al consumatorilor. Cardurile și alte mijloace de plată electronică pot fi folosite cu o mai

¹⁹ Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 924/2009 (JO L 94, 30.3.2012, p. 22).

²⁰ Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 304, 22.11.2011, p. 64).

²¹ Italia, Ungaria, Polonia și Regatul Unit.

mare flexibilitate, oferind posibilitatea de a plăti online pentru a profita de piața internă și de comerțul electronic, plățile electronice fiind, de asemenea, potențial sigure pentru comercianții cu amănuntul. În consecință, înlocuirea plăților în numerar cu plățile cu cardul și cu cele pe bază de card ar putea să genereze beneficii pentru comercianții cu amănuntul și consumatori, în cazul în care comisioanele pentru utilizarea sistemelor de plată sunt stabilite la un nivel eficient din punct de vedere economic, contribuind, în același timp, la inovare și la intrarea pe piață a unor noi operatori.

- (10) Una dintre principalele practici care împiedică funcționarea pieței interne în ceea ce privește plățile cu cardul și cele pe bază de card este larga răspândire a comisioanelor interbancare, care, în majoritatea statelor membre, nu sunt reglementate prin legislație. Comisioanele interbancare sunt comisioane percepute între bănci care se aplică de obicei între prestatorii de servicii de plată care acceptă cardul, pe de o parte, și prestatorii de servicii de plată care emit cardul și care aparțin unui anumit sistem de carduri, pe de altă parte. Comisioanele interbancare reprezintă partea cea mai importantă a comisioanelor percepute comercianților de către prestatorii de servicii de plată acceptanți pentru fiecare operațiune cu cardul. La rândul lor, comercianții includ aceste costuri legate de carduri în prețurile generale ale bunurilor și serviciilor. În practică, scopul concurenței dintre sistemele de carduri pare să fie, în mare măsură, acela de a convinge cât mai mulți prestatori de servicii de plată emitenți (de exemplu, băncile) să emită cardurile lor, ceea ce duce, de obicei, la *creșterea* comisioanelor interbancare pe piață, mai degrabă decât la *scăderea* acestora, situație care contrastează cu efectul obișnuit de disciplină a prețurilor pe care îl produce concurența într-o economie de piață. Reglementarea comisioanelor interbancare ar îmbunătăți funcționarea pieței interne.
- (11) Larga varietate a comisioanelor interbancare care există în prezent și nivelul acestora împiedică apariția unor „noi” actori la nivelul întregii Uniuni pe baza unor modele de afaceri cu comisioane interbancare mai scăzute, în detrimentul potențialelor economii de scară și de gamă și al creșterilor aferente în materie de eficiență. Aceasta are un impact negativ asupra comercianților cu amănuntul și a consumatorilor și împiedică inovarea. Întrucât actorii la nivelul întregii Uniunii ar trebui să ofere băncilor emitente cel puțin nivelul cel mai ridicat al comisionului interbancar practicat pe piața pe care doresc să intre, rezultatul este, de asemenea, menținerea fragmentării pieței. Sistemele naționale existente în cadrul cărora comisioanele interbancare sunt mai scăzute sau nule pot, de asemenea, să fie forțate să iasă de pe piață din cauza presiunii exercitate de bănci pentru a obține venituri mai mari din comisioanele interbancare. În consecință, consumatorii și comercianții se confruntă cu o situație în care posibilitatea de alegere este limitată, cu prețuri mai mari și cu o calitate mai scăzută a serviciilor de plată, în timp ce capacitatea lor de a utiliza soluții de plată la nivelul întregii Uniuni este limitată. În plus, comercianții cu amănuntul nu pot depăși diferențele dintre comisioane recurgând la serviciile de acceptare a cardurilor oferite de bănci în alte state membre. Regulile specifice ale sistemelor de plată necesită aplicarea comisionului interbancar al „punctului de vânzare” (țara comerciantului cu amănuntul) pentru fiecare operațiune de plată. Acest fapt împiedică băncile acceptante să își ofere cu succes serviciile la nivel transfrontalier. De asemenea, acest fapt îi împiedică pe comercianții cu amănuntul să își diminueze costurile legate de plăți în beneficiul consumatorilor.
- (12) Aplicarea legislației existente de către Comisie și autoritățile naționale din domeniul concurenței nu a permis remedierea acestei situații.

- (13) Prin urmare, pentru a se evita fragmentarea pieței interne și apariția unor denaturări semnificative ale concurenței ca urmare a unor legi și decizii administrative divergente, este necesar, în conformitate cu articolul 114 din TFUE, să se ia măsuri în vederea soluționării problemei comisioanelor ridicate și diferite, pentru a permite prestatorilor de servicii de plată să ofere servicii la nivel transfrontalier, iar consumatorilor și comercianților cu amănuntul să utilizeze serviciile transfrontaliere.
- (14) Aplicarea prezentului regulament nu aduce atingere aplicării normelor existente în materie de concurență la nivelul Uniunii și la nivel național. Aceasta nu ar trebui să împiedice statele membre să mențină sau să introducă plafoane mai scăzute sau măsuri cu obiect sau efect echivalent prin intermediul legislației naționale.
- (15) Prezentul regulament prevede o abordare treptată. Ca un prim pas, este necesar să se ia măsuri pentru a facilita emiterea și acceptarea operațiunilor transfrontaliere de plată cu cardul. Adoptarea de măsuri prin care li s-ar oferi comercianților posibilitatea de a opta pentru un acceptant din afara propriului stat membru („acceptare transfrontalieră”) și s-ar impune un nivel maxim al comisioanelor interbancare transfrontaliere pentru operațiunile acceptate la nivel transfrontalier ar trebui să furnizeze claritatea juridică necesară. În plus, autorizările pentru emiterea sau acceptarea instrumentelor de plată ar trebui să fie valabile fără restricții geografice în cadrul Uniunii. Aceste măsuri ar facilita buna funcționare a unei piețe interne a plăților cu cardul, pe internet și de pe dispozitive mobile, în beneficiul consumatorilor și al comercianților cu amănuntul.
- (16) Ca urmare a acțiunilor și a angajamentelor unilaterale acceptate în cadrul procedurilor în materie de concurență, multe operațiuni transfrontaliere de plată cu cardul în Uniune se efectuează deja respectându-se comisioanele interbancare maxime aplicabile în prima etapă prevăzută de prezentul regulament. Prin urmare, dispozițiile referitoare la aceste operațiuni ar trebui să intre în vigoare rapid, oferind comercianților cu amănuntul posibilitatea de a căuta servicii de acceptare transfrontaliere mai ieftine, iar comunităților sau sistemelor bancare naționale stimulente pentru a-și diminua comisioanele de acceptare.
- (17) În cazul operațiunilor naționale, este necesară o perioadă de tranziție pentru ca prestatorii și sistemele de servicii de plată să aibă timp să se adapteze la noile cerințe. Prin urmare, după o perioadă de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament și pentru a permite finalizarea unei piețe interne a plăților pe bază de card, plafoanele aferente comisioanelor interbancare pentru operațiunile cu carduri de consum ar trebui să fie extinse, astfel încât să acopere toate plățile, transfrontaliere și naționale.
- (18) Pentru a facilita acceptarea transfrontalieră, toate operațiunile cu carduri de debit de consum (*transfrontaliere și naționale*) și operațiunile de plată *pe baza acestor carduri* ar trebui să aibă un comision interbancar maxim de 0,20 %, iar toate operațiunile (*transfrontaliere și naționale*) cu carduri de credit de consum și operațiunile de plată *pe baza acestor carduri* ar trebui să aibă un comision interbancar maxim de 0,30 %.
- (19) Aceste plafoane se bazează pe așa-numitul „test de indiferență a comerciantului”, elaborat în literatura de specialitate din domeniul economic, care identifică nivelul comisionului pe care un comerciant ar fi dispus să îl plătească dacă ar compara costul utilizării de către client a unui card de plată cu costul plăților fără card (în numerar) (luând în considerare comisionul pentru servicii pe care îl plătește băncii acceptante, și anume comisionul de servicii perceput comerciantului în afara comisionului interbancar). Prin urmare, acestea stimulează utilizarea de instrumente de plată

eficiente prin promovarea cardurilor care oferă beneficii mai mari în ceea ce privește operațiunile, împiedicând în același timp perceperea de comisioane disproporționate comercianților, ceea ce ar impune costuri ascunse pentru alți consumatori. Comisioanele excesive percepute comercianților ar putea fi generate, de asemenea, de acordurile colective privind comisioanele interbancare, deoarece comercianții sunt reticenți să refuze instrumente de plată costisitoare de teamă să nu piardă clienți. Experiența a arătat că nivelurile respective sunt proporționale, deoarece nu pun sub semnul întrebării funcționarea sistemelor internaționale de carduri și nici activitatea prestatorilor internaționali de servicii de plată. Acestea aduc, de asemenea, beneficii pentru comercianții cu amănuntul și consumatori și oferă securitate juridică.

- (20) Prezentul regulament ar trebui să acopere toate operațiunile în cadrul cărora prestatorul de servicii de plată al plătitorului și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății își au sediul în Uniune.
- (21) În conformitate cu principiul neutralității tehnologice prevăzut în Agenda digitală pentru Europa, prezentul regulament ar trebui să se aplice operațiunilor de plată pe bază de card, indiferent de mediul în care are loc această operațiune, inclusiv prin instrumente și servicii pentru plăți de mică valoare care pot fi offline, online sau de pe dispozitive mobile.
- (22) Operațiunile de plată cu cardul se efectuează, în general, pe baza a două modele de afaceri principale, și anume sistemele tripartite de plată cu cardul (titularul cardului – sistemul emitent și acceptant - comerciant) și sistemele cvadripartite de plată cu cardul (titularul cardului - banca emitentă - banca acceptantă - comerciant). Multe dintre sistemele cvadripartite de plată cu cardul folosesc un comision interbancar explicit, în majoritatea cazurilor multilateral. Comisioanele interbancare (comisioane plătite de băncile acceptante pentru a stimula emiterea cardurilor și utilizarea cardurilor) sunt implicite în cazul sistemelor tripartite de plată. Pentru a recunoaște existența comisioanelor interbancare implicite și a contribui la crearea unor condiții de concurență echitabile, sistemele tripartite de plată cu cardul care folosesc prestatori de servicii de plată ca emitenți sau acceptanți ar trebui considerate drept sisteme cvadripartite de plată cu cardul și ar trebui să respecte aceleași reguli, în timp ce normele privind transparența și alte măsuri legate de regulile comerciale ar trebui să se aplice tuturor prestatorilor.
- (23) Este important să se asigure că dispozițiile privind comisioanele interbancare ce urmează să fie plătite sau încasate de către prestatorii de servicii de plată nu sunt eludate prin fluxuri alternative de comisioane către prestatorii de servicii de plată emitenți. Pentru a împiedica acest lucru, „compensarea netă” a comisioanelor plătite și încasate de către prestatorul de servicii de plată emitent de la un sistem de plată cu cardul ar trebui să fie considerată drept comision interbancar. La calcularea comisionului interbancar, pentru a verifica dacă există sau nu o eludare, ar trebui să se ia în considerare suma totală a plăților sau a stimulentele primite de către un prestator de servicii de plată emitent de la un sistem de plată cu cardul în ceea ce privește operațiunile reglementate, din care să se scadă comisioanele plătite sistemului de către prestatorul de servicii de plată emitent. Plățile, stimulentele și comisioanele luate în considerare ar putea fi directe (și anume în funcție de volum sau în funcție de operațiune) sau indirecte (inclusiv stimulentele de piață, bonusurile, rabaturile pentru atingerea anumitor volume ale operațiunilor).

- (24) Consumatorii nu sunt în general conștienți de comisioanele plătite de comercianți pentru instrumentul de plată pe care îl utilizează. În același timp, o serie de practici de stimulare aplicate de către prestatorii de servicii de plată emitenți (cum ar fi vouchere de călătorie, bonusuri, rabaturi, refuzuri la plată, asigurări gratuite etc.) pot să îi orienteze pe consumatori către utilizarea instrumentelor de plată care generează comisioane cu o valoare ridicată pentru prestatorii de servicii de plată emitenți. Pentru a contracara acest fenomen, măsurile care impun restricții privind comisioanele interbancare ar trebui să se aplice doar cardurilor de plată care au devenit produse de masă și pe care comercianților le este greu, în general, să le refuze, întrucât sunt emise și utilizate pe scară largă (și anume, cardurile de debit și de credit de consum). Pentru a favoriza funcționarea eficientă a pieței în segmentele nereglementate ale sectorului și a limita transferul activităților dinspre segmentele reglementate ale sectorului către cele nereglementate, este necesar să se adopte o serie de măsuri, inclusiv privind separarea sistemului și a infrastructurii, orientarea plătitorului de către beneficiarul plății și permiterea acceptării selective de instrumente de plată de către beneficiarul plății.
- (25) Separarea sistemului și a infrastructurii ar trebui să permită tuturor entităților de procesare să fie în concurență pentru clienții sistemelor. Întrucât costurile de procesare reprezintă o parte semnificativă din costul total de acceptare a cardurilor, este important ca această parte a lanțului valoric să fie deschisă concurenței efective. Pe baza separării sistemului și a infrastructurii, sistemele de carduri și entitățile de procesare ar trebui să fie independente în ceea ce privește forma juridică, organizarea și procesul decizional. Acestea nu ar trebui să facă discriminări, de exemplu prin acordarea reciprocă a unui tratament preferențial sau prin furnizarea reciprocă de informații privilegiate care nu sunt disponibile concurenților lor de pe respectivul segment de piață, prin impunerea respectării unor cerințe excesive privind informațiile de către concurenții lor de pe respectivul segment de piață, prin subvenționarea încrucișată a activităților lor în cauză sau prin mecanisme de guvernare comune. Astfel de practici discriminatorii contribuie la fragmentarea pieței, au un impact negativ asupra intrării pe piață a unor noi actori și împiedică apariția unor actori la nivelul întregii Uniuni, obstruționând, prin urmare, finalizarea pieței interne în domeniul plăților cu cardul, pe internet și de pe dispozitive mobile, în detrimentul comercianților cu amănuntul, al întreprinderilor și al consumatorilor.
- (26) Regulile aferente sistemelor de plată cu cardul și practicile puse în aplicare de prestatorii de servicii de plată tind să mențină situația în care comercianții și consumatorii nu cunosc diferențele dintre comisioane și să reducă transparența pieței, de exemplu prin combinarea comisioanelor sau prin interzicerea posibilității comercianților de a alege o marcă de card mai ieftină pentru cardurile co-branded sau de a-i orienta pe consumatori către utilizarea unor astfel de carduri mai ieftine. Chiar și atunci când comercianții sunt conștienți de diferențele de costuri, regulile aplicate de sistem îi împiedică adesea pe aceștia să ia măsuri pentru reducerea comisioanelor.
- (27) Instrumentele de plată presupun costuri diferite pentru beneficiarul plății, anumite instrumente fiind mai costisitoare decât altele. Cu excepția cazului în care un instrument de plată este impus prin lege pentru anumite categorii de plăți sau nu poate fi refuzat din cauza statutului său de mijloc legal de plată, beneficiarul plății ar trebui să aibă libertatea de a-i orienta pe plătitori către utilizarea unui anumit instrument de plată. În această privință, sistemele de carduri și prestatorii de servicii de plată impun beneficiarilor plăților mai multe restricții, printre care se numără cele privind refuzarea de către beneficiarul plății a anumitor instrumente de plată pentru sume mici, furnizarea de informații către plătitor privind comisioanele suportate de beneficiarul

plății pentru anumite instrumente de plată sau limitarea impusă beneficiarului plății în privința numărului de case din magazinul său care acceptă anumite instrumente de plată. Aceste restricții ar trebui să fie eliminate.

- (28) În conformitate cu articolul 55 din propunerea COM(2013) 547, beneficiarul plății poate să îl orienteze pe plătitor către utilizarea unui anumit instrument de plată. Cu toate acestea, beneficiarul plății nu ar trebui perceapă nicio taxă pentru utilizarea instrumentelor de plată ale căror comisioane interbancare sunt reglementate de prezentul regulament, întrucât, în astfel de situații, avantajele aferente suprataxării sunt limitate, iar situația de pe piață devine complexă.
- (29) Regula privind acceptarea tuturor cardurilor este o dublă obligație impusă beneficiarilor plăților de către prestatorii de servicii de plată emitenți și sistemele de plată cu cardul, astfel încât aceștia să accepte, pe de o parte, toate cardurile aceleiași mărci (componenta „acceptarea tuturor *produselor*”), oricare ar fi diferențele de costuri dintre aceste carduri, și, pe de altă parte, toate cardurile, oricare ar fi banca emitentă a acestora (componenta „acceptarea tuturor *emitenților*”). Este în interesul consumatorului ca, pentru aceeași categorie de carduri, beneficiarii plăților să nu poată face nicio discriminare între emitenți sau titularii cardurilor și ca sistemele de plată și prestatorii de servicii de plată să poată impune beneficiarilor plăților o astfel de obligație. Prin urmare, deși componenta „acceptarea tuturor *emitenților*” a regulii privind acceptarea tuturor cardurilor este justificată în cadrul unui sistem de plată cu cardul, întrucât îi împiedică pe beneficiarii plăților să facă discriminări între băncile individuale care au emis un card, componenta „acceptarea tuturor *produselor*” este, în esență, o practică de legare având ca efect legarea acceptării cardurilor cu costuri reduse de acceptarea celor cu costuri ridicate. Eliminarea componentei „acceptarea tuturor *produselor*” a regulii privind acceptarea tuturor cardurilor ar permite comercianților să limiteze posibilitatea de alegere a cardurilor de plată pe care le oferă doar la cele cu costuri (mai) reduse, demers care ar fi, de asemenea, în beneficiul consumatorilor prin reducerea costurilor comercianților. În această situație, comercianții care acceptă carduri de debit nu ar fi obligați să accepte și carduri de credit, iar cei care acceptă carduri de credit nu ar fi constrânși să accepte carduri comerciale. Cu toate acestea, pentru protejarea consumatorilor și a capacității acestora de a utiliza carduri de plată cât mai des posibil, comercianții ar trebui să aibă obligația de a accepta toate cardurile care fac obiectul aceluiași comision interbancar reglementat. O astfel de limitare ar avea drept rezultat, de asemenea, creșterea competitivității pentru cardurile cu comisioane interbancare care nu sunt reglementate în temeiul prezentului regulament, întrucât comercianții ar avea o mai mare putere de negociere în ceea ce privește condițiile de acceptare a cardurilor respective.
- (30) Pentru ca limitările regulii privind acceptarea tuturor cardurilor să fie eficace, anumite informații sunt indispensabile. În primul rând, beneficiarii plăților ar trebui să dispună de mijloace pentru identificarea diferitelor categorii de carduri. Prin urmare, diferitele categorii ar trebui să fie identificabile în mod vizibil și în format electronic pe dispozitiv. În al doilea rând, plătitorul ar trebui, de asemenea, să fie informat cu privire la acceptarea instrumentului său (instrumentelor sale) de plată la un anumit punct de vânzare. Este necesar ca orice limitare privind utilizarea unei anumite mărci să fie anunțată plătitorului de către beneficiarul plății în același timp și în aceleași condiții ca și informația referitoare la acceptarea unei anumite mărci.
- (31) În vederea asigurării posibilității de exercitare a unei căi de atac în cazul în care prezentul regulament a fost aplicat incorect sau în cazul apariției unor litigii între utilizatorii serviciilor de plată și prestatorii de servicii de plată, statele membre ar

trebui să instituie proceduri extrajudiciare corespunzătoare și eficace de contestare și de introducere a unor căi de atac. Statele membre ar trebui să stabilească norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării prezentului regulament și ar trebui să se asigure că sancțiunile respective sunt eficace, proporționale și cu efect de descurajare și că acestea sunt aplicate.

- (32) Întrucât obiectivele prezentului regulament, și anume stabilirea unor cerințe uniforme referitoare la operațiunile de plată cu cardul și la operațiunile pe internet și de pe dispozitive mobile pe bază de card nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre, însă, datorită amplitudinii acțiunii, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective.
- (33) Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, mai ales dreptul la o cale de atac eficientă sau la un proces echitabil și trebuie aplicat în conformitate cu aceste drepturi și principii.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1 *Domeniul de aplicare*

1. Prezentul regulament stabilește cerințe uniforme tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de plată cu cardul efectuate în Uniune, în cazul în care atât prestatorul de servicii de plată al plătitorului, cât și cel al beneficiarului plății au sediul în Uniune.
2. Prezentul regulament nu se aplică instrumentelor de plată care pot fi utilizate numai în cadrul unei rețele limitate concepute pentru a răspunde unor nevoi precise prin intermediul unor instrumente de plată care pot fi utilizate doar în mod limitat, fie pentru că acestea permit titularului instrumentului specific să achiziționeze bunuri sau servicii numai în incintele emitentului, în cadrul unei rețele limitate de prestatori de servicii care au un acord comercial direct cu un emitent profesionist, fie pentru că acestea pot fi utilizate numai pentru achiziționarea unei game limitate de bunuri sau servicii.
3. Capitolul II nu se aplică în cazul:
 - (a) operațiunilor cu carduri comerciale;
 - (b) retragerilor de numerar de la bancomate și
 - (c) operațiunilor cu carduri emise de sisteme tripartite de plată cu cardul.
4. Articolul 7 nu se aplică sistemelor tripartite de plată cu cardul.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (1) „acceptant” înseamnă un prestator de servicii de plată care este legat, în mod direct sau indirect, de beneficiarul plății printr-un contract de procesare a operațiunilor de plată ale acestuia;
- (2) „emitent” înseamnă un prestator de servicii de plată care este legat, în mod direct sau indirect, de plătitor printr-un contract de inițiere, procesare și executare a operațiunilor de plată ale acestuia;
- (3) „consumator” înseamnă o persoană fizică care, în cadrul contractelor de servicii de plată reglementate de prezentul regulament, acționează în alte scopuri decât cele legate de activitatea sa comercială, de afaceri sau profesională;
- (4) „operațiune cu card de debit” înseamnă o operațiune de plată cu cardul, inclusiv cu carduri preplătite legate de un cont curent sau de depozit, care este debitată în cel mult 48 de ore după autorizarea/inițierea sa;
- (5) „operațiune cu card de credit” înseamnă o operațiune de plată cu cardul care este executată într-un termen de peste 48 de ore după autorizarea/inițierea sa;
- (6) „card comercial” înseamnă orice card de plată emis unor întreprinderi sau unor entități din sectorul public a cărui utilizare este limită la cheltuielile profesionale ale angajaților sau ale funcționarilor publici sau orice card emis unor persoane fizice care desfășoară o activitate independentă de natură economică a cărei utilizare este limită la cheltuielile profesionale ale persoanelor respective sau ale angajaților acestora;
- (7) „operațiune de plată pe bază de card” înseamnă un serviciu utilizat pentru executarea unei operațiuni de plată prin intermediul oricărui card, dispozitiv de telecomunicații, digital sau informatic ori software, care are drept rezultat o operațiune de plată cu cardul. Nu constituie operațiuni de plată pe bază de card operațiunile bazate pe alte tipuri de servicii de plată;
- (8) „operațiune de plată transfrontalieră” înseamnă o operațiune de plată cu cardul sau pe bază de card inițiată de un plătitor sau un beneficiar al plății, în cazul în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății au sediul în state membre diferite sau în cazul în care cardul de plată este emis de un prestator de servicii de plată emitent cu sediul în alt stat membru decât cel al punctului de vânzare;
- (9) „comision interbancar” înseamnă un comision plătit, în mod direct sau indirect, pentru fiecare operațiune (de exemplu, prin intermediul unei terțe părți) între prestatorul de servicii de plată al plătitorului și cel al beneficiarului care participă la operațiunea de plată cu cardul sau pe bază de card;
- (10) „comision de servicii percepute comercianților” înseamnă un comision plătit acceptantului de către beneficiarul plății pentru fiecare operațiune, cuprinzând comisionul interbancar, comisionul pentru sistemul de plată și procesare și marja acceptantului;
- (11) „beneficiar al plății” înseamnă o persoană fizică sau juridică căreia îi sunt destinate fondurile care au făcut obiectul unei operațiuni de plată;

- (12) „plătitor” înseamnă o persoană fizică sau juridică titulară a unui cont de plăți, care autorizează un ordin de plată din contul de plăți respectiv sau, în absența unui cont de plăți, o persoană fizică sau juridică care emite un ordin de plată;
- (13) „sistem de plată cu cardul” înseamnă un set unic de reguli, practici, standarde și/sau orientări de punere în aplicare privind executarea operațiunilor de plată în Uniune și în interiorul statelor membre și care este separat de orice infrastructură sau sistem de plată care asigură funcționarea sa;
- (14) „sisteme cvadripartite de plată cu cardul” înseamnă un sistem de plată cu cardul în care plățile se execută din contul de plăți al unui titular de card către contul de plăți al unui beneficiar al plății prin intermediul sistemului, al prestatorului de servicii de plată emitent al cardului de plată (din partea titularului) și al prestatorului de servicii de plată acceptant (din partea beneficiarului plății), precum și operațiunile *pe bază de card* întemeiate pe aceeași structură;
- (15) „sisteme tripartite de plată cu cardul” înseamnă un sistem de plată cu cardul în care plățile se execută din contul de plăți pe care îl deține sistemul în numele titularului cardului către un cont de plată pe care îl deține sistemul în numele beneficiarului plății, precum și operațiunile *pe bază de card* întemeiate pe aceeași structură. Atunci când un sistem tripartit de plată cu cardul autorizează alți prestatori de servicii de plată să emită și/sau să accepte carduri de plată, acesta este considerat ca fiind un sistem cvadripartit de plată cu cardul;
- (16) „instrument de plată” înseamnă orice dispozitiv (dispozitive) personalizat(e) și/sau orice serie de proceduri convenite între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și folosit de utilizatorul serviciilor de plată sau în numele acestuia pentru a iniția un ordin de plată;
- (17) „instrument de plată pe bază de card” înseamnă orice instrument de plată, inclusiv un card, telefon mobil, calculator sau orice alt dispozitiv tehnologic care conține o aplicație corespunzătoare, utilizat de către plătitor pentru a iniția un ordin de plată care nu este nici un transfer credit, nici o debitare directă, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 260/2012;
- (18) „aplicație de plată” înseamnă un software sau un program echivalent încărcat pe un dispozitiv care permite inițierea operațiunilor de plată pe bază de card și emiterea de ordine de plată de către plătitor;
- (19) „ordin de plată” înseamnă orice dispoziție a plătitorului către prestatorul său de servicii de plată prin care se solicită executarea unei operațiuni de plată;
- (20) „operațiune de plată cu cardul” înseamnă o operațiune de plată efectuată cu un card de plată sau care utilizează infrastructura unei operațiuni de plată cu cardul și care se bazează pe regulile comerciale ale unei operațiuni de plată cu cardul;
- (21) „prestator de servicii de plată” înseamnă persoanele fizice sau juridice autorizate să furnizeze serviciile de plată enumerate în anexa la Directiva 2007/64/CE. Un prestator de servicii de plată poate să fie un emitent sau un acceptant ori poate avea ambele calități;
- (22) „utilizator al serviciilor de plată” înseamnă o persoană fizică sau juridică care folosește un serviciu de plată în calitate de plătitor, de beneficiar al plății sau în ambele calități;

- (23) „operațiune de plată” înseamnă acțiunea, inițiată de plătitor sau în numele acestuia ori de beneficiarul plății, de transferare de fonduri, indiferent de eventualele obligații subiacente existente între plătitor și beneficiarul plății;
- (24) „procesare” înseamnă prestarea serviciilor de procesare a operațiunilor de plată, prin efectuarea acțiunilor necesare pentru gestionarea unei dispoziții de plată între acceptant și emitent;
- (25) „entitate de procesare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care furnizează servicii de procesare a operațiunilor de plată.

Capitolul II

COMISIOANE INTERBANCARE

Articolul 3

Comisioanele interbancare pentru operațiunile transfrontaliere cu cardul de debit sau de credit de consum

1. Începând cu două luni după intrarea în vigoare a prezentului regulament, în cazul operațiunilor transfrontaliere cu cardul de debit, prestatorii de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar *per operațiune* sau o altă remunerație convenită cu obiect sau efect echivalent care să fie mai mare de 0,2 % din valoarea operațiunii.
2. Începând cu două luni după intrarea în vigoare a prezentului regulament, în cazul operațiunilor transfrontaliere cu cardul de credit, prestatorii de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar *per operațiune* sau o altă remunerație convenită cu obiect sau efect echivalent care să fie mai mare de 0,3 % din valoarea operațiunii.

Articolul 4

Comisioanele interbancare pentru toate operațiunile cu cardul de debit sau de credit de consum

1. Începând cu doi ani după intrarea în vigoare a prezentului regulament, în cazul oricărei operațiuni pe bază de card de debit, prestatorii de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar *per operațiune* sau o altă remunerație convenită cu obiect sau efect echivalent care să fie mai mare de 0,2 % din valoarea operațiunii.
2. Începând cu doi ani după intrarea în vigoare a prezentului regulament, în cazul oricărei operațiuni pe bază de card de credit, prestatorii de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar *per operațiune* sau o altă remunerație convenită cu obiect sau efect echivalent care să fie mai mare de 0,3 % din valoarea operațiunii.

Articolul 5

Interzicerea eludării

Pentru aplicarea plafoanelor menționate la articolul 3 și la articolul 4, orice compensație netă primită de o bancă emitentă de la un sistem de plată cu cardul în legătură cu operațiuni de plată sau activități conexe este considerată ca făcând parte din comisionul interbancar.

Capitolul III

REGULI COMERCIALE

Articolul 6

Acordarea de licențe

1. Se interzice orice restricție teritorială în cadrul Uniunii sau orice regulă cu efect echivalent din acordurile pentru acordarea licenței în scopul emiterii de carduri de plată sau al acceptării operațiunilor de plată cu cardul.
2. Se interzice orice restricție teritorială în cadrul Uniunii sau orice normă cu efect echivalent în regulile sistemelor cvadripartite de plată cu cardul.
3. Se interzice orice cerință sau obligație de a obține o licență sau o autorizație specifică unei țări pentru a desfășura activități la nivel transfrontalier sau orice regulă cu efect echivalent din acordurile pentru acordarea licenței în scopul emiterii de carduri de plată sau al acceptării operațiunilor de plată cu cardul.
4. Se interzice orice cerință sau obligație de a obține o licență sau o autorizație specifică unei țări pentru a desfășura activități la nivel transfrontalier sau orice normă cu efect echivalent în regulile sistemelor cvadripartite de plată cu cardul.

Articolul 7

Separarea sistemului de plată cu cardul și a entităților de procesare

1. Sistemele de plată cu cardul și entitățile de procesare sunt independente în ceea ce privește forma lor juridică, organizarea și procesul decizional. Acestea nu fac niciun fel de discriminare între filialele lor sau între acționari, pe de o parte, și utilizatorii acestor sisteme și alți parteneri contractuali, pe de altă parte, și, în special, nu condiționează în niciun fel furnizarea vreunui serviciu pe care îl oferă de acceptarea de către cealaltă parte la contract a oricărui alt serviciu pe care îl oferă.
2. Sistemele de plată cu cardul oferă posibilitatea ca mesajele de autorizare și de compensare a fiecăreia dintre operațiunile cu cardul să fie separate și procesate de entități de procesare diferite.
3. Este interzisă orice discriminare teritorială în regulile de procesare operate de sistemele de plată cu cardul.
4. Entitățile de procesare din Uniune se asigură că sistemul lor este interoperabil din punct de vedere tehnic cu alte sisteme ale entităților de procesare din Uniune prin utilizarea de standarde elaborate de organisme de standardizare internaționale sau europene. În plus, entitățile de procesare nu adoptă și nici nu aplică reguli comerciale care să limiteze interoperabilitatea cu alte entități de procesare din Uniune.

Articolul 8

Cuplarea mărcilor și alegerea aplicației

1. Se interzice orice regulă a unui sistem și orice regulă din acordurile pentru acordarea licenței care constituie un obstacol pentru un emitent sau care îl împiedică pe acesta să cupleze două sau mai multe mărci diferite de instrumente de plată pe un card sau pe un dispozitiv de telecomunicații, digital sau informatic.

2. Orice diferență de tratament a emitenților sau a acceptanților în regulile sistemelor și în regulile din acordurile pentru acordarea licenței în ceea ce privește cuplarea mărcilor pe un card sau pe un dispozitiv de telecomunicații, digital sau informatic trebuie să fie justificată în mod obiectiv și să fie nediscriminatorie.
3. Sistemele de plată cu cardul nu impun cerințe de raportare, obligații de plată a unor comisioane sau alte obligații cu același obiect sau efect prestatorilor de servicii de plată emitenți și acceptanți pentru operațiunile efectuate cu orice dispozitiv pe care marca lor este prezentă în ceea ce privește operațiunile pentru care sistemul lor nu este utilizat.
4. Orice principiu de rutare care are drept obiectiv direcționarea operațiunilor printr-un anumit canal sau proces și alte standarde și cerințe tehnice și de siguranță referitoare la gestionarea mai multor mărci de card de plată pe un card sau pe un dispozitiv de telecomunicații, digital sau informatic trebuie să fie nediscriminatoriu și să se aplice în mod nediscriminatoriu.
5. În cazul în care un dispozitiv de plată oferă posibilitatea de a alege între diferitele mărci de instrumente de plată, marca utilizată pentru operațiunea de plată în cauză este stabilită de plătitor la punctul de vânzare.
6. Sistemele de plată cu cardul, emitenții, acceptanții și furnizorii de infrastructură de gestionare a cardurilor de plată nu introduc mecanisme automate, softuri sau dispozitive în instrumentul de plată sau echipamentul instalat la punctul de vânzare care limitează posibilitatea de alegere a aplicației de către plătitor atunci când utilizează un instrument de plată care cuplează mărci.

Articolul 9

Diferențierea comisioanelor

1. Acceptanții oferă și percep în mod individual beneficiarilor plății comisioane specifice de servicii plătite de comercianți pentru diferite categorii și diferite mărci de carduri de plată, cu excepția cazului în care comercianții solicită în scris prestatorilor de servicii de plată acceptanți să le perceapă comisioane combinate.
2. Acordurile dintre prestatorii de servicii de plată acceptanți și beneficiarii plății conțin informații care precizează în mod individual valoarea comisioanelor de servicii percepute comercianților, a comisioanelor interbancare și a comisioanelor de sistem aplicabile pentru fiecare categorie și marcă de carduri de plată.

Articolul 10

Regula privind acceptarea tuturor cardurilor

1. Sistemele de plată și prestatorii de servicii de plată nu aplică nicio regulă care îi poate obliga pe beneficiarii plății care acceptă carduri și alte instrumente de plată emise de un singur furnizor de servicii de plată emitent în cadrul unui sistem de instrumente de plată să accepte, de asemenea, alte instrumente de plată ale aceleiași mărci și/sau din aceeași categorie emise de alți prestatori de servicii de plată emitenți în cadrul aceluiași sistem, cu excepția cazului în care acestea fac obiectul aceluiași comision interbancar reglementat.
2. Restricția regulii privind acceptarea tuturor cardurilor menționată la alineatul (1) nu aduce atingere posibilității pe care o au sistemele de plată și prestatorii de servicii de

plată de a prevedea că anumite carduri nu pot fi refuzate pe baza identității prestatorului de servicii de plată emitent sau a titularului cardului.

3. Comercianții care decid să nu accepte toate cardurile sau alte instrumente de plată ale unui sistem de plată cu cardul îi informează cu privire la aceasta pe consumatori în mod clar și neechivoc, în același timp în care le comunică informații cu privire la acceptarea altor carduri și instrumente de plată ale sistemului. Informațiile respective sunt afișate în mod vizibil la intrarea în magazin, la casă sau pe site-ul internet ori pe orice alt suport electronic sau mobil utilizat și sunt furnizate plătitorului în timp util înainte ca acesta să încheie un contract de cumpărare cu beneficiarul plății.
4. Prestatorii de servicii de plată emitenți se asigură că instrumentele lor de plată sunt identificabile în mod vizibil și din punct de vedere electronic, astfel încât beneficiarii plății să identifice în mod neechivoc ce mărci și categorii de carduri preplătite, de debit, de credit sau comerciale sau ce plăți pe bază de card sunt alese de către plătitor.

Articolul 11

Reguli privind orientarea clienților

1. Se interzice orice regulă din acordurile pentru acordarea licenței, orice regulă a sistemului aplicată de sistemele de plată cu cardul și orice regulă din acordurile încheiate între prestatorii de servicii de plată acceptanți ai cardurilor și beneficiarii plății care îi împiedică pe beneficiarii plăților să îi orienteze pe consumatori către utilizarea oricărui instrument de plată pe care beneficiarii respectivi îl preferă. Această interdicție se referă, de asemenea, la orice regulă care interzice beneficiarilor plăților să privilegieze în mai mare măsură dispozitivele de plată ale unui anumit sistem, în raport cu cele ale altor sisteme.
2. Se interzice orice regulă din acordurile pentru acordarea licenței, orice regulă a sistemului aplicată de sistemele de plată cu cardul și orice regulă din acordurile încheiate între prestatorii de servicii de plată acceptanți ai cardurilor și beneficiarii plății care îi împiedică pe beneficiarii plăților să îi informeze pe plătitori cu privire la comisioanele interbancare și comisioanele de servicii percepute comercianților.
3. Alineatele (1) și (2) nu aduc atingere regulilor privind taxele, reducerile sau alte măsuri de orientare prevăzute la articolul 55 din propunerea COM(2013) 547 și la articolul 19 din Directiva 2011/83/UE²².

Articolul 12

Informarea beneficiarului plății cu privire la operațiunile de plată individuale

1. După executarea unei operațiuni de plată individuale, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății îi furnizează acestuia următoarele informații:
 - (a) referința care îi permite beneficiarului plății să identifice operațiunea de plată;
 - (b) valoarea operațiunii de plată în moneda în care este creditat contul de plăți al beneficiarului plății;

²² Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor.

- (c) valoarea oricăror comisioane pentru operațiunea de plată, indicând separat valoarea comisionului interbancar.

Cu acordul prealabil și explicit al beneficiarului plății, informațiile menționate la primul paragraf pot fi grupate în funcție de marcă, aplicație, categorii de instrumente de plată și rate ale comisiunelor interbancare aplicabile operațiunii.

2. Contractele încheiate între acceptanți și beneficiarii plății pot cuprinde o dispoziție conform căreia informațiile menționate la alineatul (1) primul paragraf sunt furnizate sau puse la dispoziție periodic, cel puțin o dată pe lună, și în forma convenită, care permite beneficiarilor plății să stocheze și să reproducă informațiile fără a le modifica.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 13

Autorități competente

1. Statele membre desemnează autoritățile competente care sunt împuternicite să asigure punerea în aplicare a prezentului regulament și cărora le sunt acordate competențe de investigare și de punere în aplicare.
2. Statele membre pot desemna organisme existente pentru a acționa în calitate de autorități competente.
3. Statele membre pot desemna autorități competente diferite.
4. Statele membre transmit Comisiei o notificare cu privire la autoritățile competente în termen de două luni după intrarea în vigoare a prezentului regulament. Acestea transmit fără întârziere Comisiei o notificare cu privire la orice modificare ulterioară care are legătură cu autoritățile respective.
5. Autoritățile competente desemnate menționate la alineatul (1) dispun de resurse corespunzătoare pentru îndeplinirea îndatoririlor lor.
6. Statele membre solicită autorităților competente să monitorizeze cu eficacitate conformitatea cu prezentul regulament și să ia toate măsurile necesare pentru a asigura respectarea acestuia.
7. Statele membre se asigură că procesul de desemnare menționat la alineatul (1) poate face obiectul unei căi de atac.

Articolul 14

Sanțiuni

1. Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării prezentului regulament și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile respective sunt eficace, proporționale și disuasive.
2. Statele membre transmit Comisiei o notificare cu privire la dispozițiile respective în termen de două luni după intrarea în vigoare a prezentului regulament și notifică fără întârziere orice modificare ulterioară a acestora.

Articolul 15

Proceduri extrajudiciare de contestare și de introducere a unor căi de atac

1. Statele membre stabilesc proceduri extrajudiciare adecvate și eficiente de contestare și de introducere a unor căi de atac pentru soluționarea litigiilor care decurg din prezentul regulament între beneficiarii plăților și prestatorii lor de servicii de plată. În acest sens, statele membre desemnează organisme existente, dacă este cazul, sau instituie organisme noi.
2. Statele membre transmit Comisiei o notificare cu privire la organismele respective în termen de doi ani după intrarea în vigoare a prezentului regulament. Acestea transmit fără întârziere Comisiei o notificare cu privire la orice modificare ulterioară care are legătură cu organismele respective.

Articolul 16

Clauza de revizuire

În termen de patru ani după intrarea în vigoare a prezentului regulament, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea acestuia. Raportul Comisiei analizează, în special, caracterul adecvat al nivelurilor comisioanelor interbancare și mecanismele de orientare, cum ar fi comisioanele, ținând seama de gradul de utilizare și de costurile aferente diferitelor mijloace de plată și de măsura în care au intrat pe piață noi actori și noi tehnologii.

Articolul 17

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele